

**MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE AZ
EÖTVÖS JÓZSEF FŐISKOLÁN**

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

PROGRAM- ÉS ABSZTRAKTFÜZET
2022. november 16.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

A program- és absztraktfüzetet összeállította:

Bakonyiné dr. Kovács Bea

Kocsis Adrienn

Kecskés Nóra

Fotók:

Király Ferenc

Eötvös József Főiskola, Baja

2022

TARTALOMJEGYZÉK

A konferencia programja – magyar	5
A konferencia programja – angol	7
A konferencia programja – horvát	9
I. Szekcióbeosztás – sections – szekcije	11
I.1. Gazdálkodás és menedzsment	11
I.2. Pedagógia és didaktika (horvát)	12
I.3. Dialektológia, etika és irodalom (horvát)	13
I.4. Filológia (horvát)	14
I.5. Angol és német nyelvű szekció	15
I.6. Neveléstudomány, tehetség gondozás	16
I.7. Neveléstudomány, sport, pszichológia	17
I.8. Pedagógia, neveléstörténet	18
II. Absztraktok	19

Az NKFI Alapból megvalósuló program.
MEC_SZ 141316

Magyar Tudomány Ünnepe

Időpont: 2022. november 16.

Helyszín: Eötvös József Főiskola

6500 Baja, Szegedi út 2.

A épület, 88-as terem

Program

8³⁰-9³⁰ Regisztráció

9³⁰-9⁵⁰ Köszöntőt mond: dr. Szilágyiné dr. Szinger Ibolya rektor
A konferenciát megnyitja: dr. habil Tóth Sándor Attila, az EJF
Tudományos Bizottságának tagja, a Danubius Noster c. folyóirat
szerkesztője

Plenáris előadások

9⁵⁰-10³⁵ Fazekasné dr. Fenyvesi Margit c. egyetemi tanár, Károli Gáspár
Református Egyetem Pedagógiai Kar és SZTE Juhász Gyula
Pedagógusképző Kar Gyógypedagógus-képző Intézet: A beszédhang és a
gyermek

10³⁵-11²⁰ Dr. Gál Zoltán egyetemi tanár, PTE Közgazdaságtudományi Kar:
Felzárkózás és megtorpanás: a magyarországi fejlesztéspolitika kihívásai

11²⁰-11³⁰ Az Eötvös József Főiskoláért Alapítvány alkotói pályázatának
díjátadója

11³⁰-11⁴⁰ Kulturális műsor az EJF hallgatóinak közreműködésével
Felkészítő oktató: dr. Kosóczki Tamás főiskolai docens, orgonaművész

11⁴⁰-13³⁰ Ebéd

Helyszín: Malom Étterem (Baja, Szegedi út 19.)

12⁴⁵-13³⁰ Workshop: Kelemen Zsuzsa tanító, Szent Balázs Katolikus
Általános Iskola és Óvoda

Kerekítsünk, gyerekek, tejtújtáró kereket - projektoktatás lehetőségei a
betűtanítás időszakában

Helyszín: A épület 93-as terem

13³⁰-16¹⁵ Szekcióelőadások

Celebration of the Hungarian Science

Date: 16. November, 2022.

Venue: Eötvös József College

6500 Baja, Szegedi street 2.

Building A, Room 88

Programme

8³⁰-9³⁰ Registration

9³⁰-9⁵⁰ Welcome speech by dr. Ibolya Szilágyiné Szinger Ibolya, Rector of Eötvös József College

Opening remarks by dr. Attila Sándor Tóth, member of the EJF Scientific Committee, editor of the journal Danubius Noster

Plenary lectures

9⁵⁰-10³⁵ Dr. Margit Fazekasné Fenyvesi Professor, Károli Gáspár University of the Reformed Church, Faculty of Pedagogy and SZTE Juhász Gyula Pedagogical Faculty, Institute of Special Education: The speech sound and the child

10³⁵-11²⁰ Dr. Zoltán Gál, Professor, Faculty of Economics, PTE: Catching up and stagnation: the challenges of the development policy in Hungary

11²⁰-11³⁰ Award ceremony for the Eötvös József College Foundation's creative competition

11³⁰-11⁴⁰ Cultural programme

11⁴⁰-13³⁰ Lunch

Location: Malom restaurant (Baja, Szegedi út 19.)

12⁴⁵-13³⁰ Workshop: Zsuzsa Kelemen, teacher: Szent Balázs Catholic Primary School and Kindergarten

Let's make a wheel, children, a wheel going round the Milky Way – project teaching methods in the period of teaching letters

Location: Building A, Room 93

13³⁰-16¹⁵ **Sessions**

Praznik mađarske znanosti

Termin: 16. studenog 2022.

Mjesto: Visoka škola Józsefa Eötvösa

6500 Baja, Segedinska cesta 2.

zgrada „A”, dvorana broj 88.

Program

8³⁰-9³⁰ Registriranje

8³⁰-9³⁰ Pozdravni govor: dr. Szinger Ibolya - dr. Szilágyiné, rektorica Visoke škole Józsefa Eötvösa

Skup otvara: Attila Sándor Tóth, član Znanstvene komisije Visoke škole Józsefa Eötvösa, urednik časopisa „Danubius Noster”

Plenarna izlaganja:

9⁵⁰-10³⁵ dr. Fenyvesi Margit-Fazekasné, sveučilišna profesorica Reformatskog /protestantskog sveučilišta Gáspára Károlija na Pedagoškom fakultetu te na Defektološkom institutu Pedagoškog fakulteta Gyule Juhásza pri Segedinskom sveučilištu

Naslov izlaganja: Govorni glas i dijete

10³⁵-11²⁰ dr. Zoltán Gál, sveučilišni profesor pri Ekonomskom fakultetu Pečuškog sveučilišta

Naslov izlaganja: Sustizanje i zastoj: izazovi mađarske politike razvoja

11²⁰-11³⁰ Dodjela nagrada natječaja Zaklade za Visoku školu Józsefa Eötvösa

11³⁰-11⁴⁰ Kulturni program

11⁴⁰-13³⁰ Stanka za ručak

Lokacija: Restoran Malom („Mlin”): Baja, Segedinska cesta 19.

12⁴⁵-13³⁰ Workshop: Učiteljica Zsuzsa Kelemen iz bajske Katoličke osnovne škole i vrtića sv. Blaža

Naslov: Zaokružimo, djeco, nacrtajmo točak Mliječne staze – mogućnosti projektnog po(d)učavanja u periodu kada se uče slova.

Mjesto: 93. učionica u zgradi „A”

13³⁰-16¹⁵ Izlaganja u sekcijama

SZEKCIÓK – SECTIONS – SEKCIJE

I. **Gazdálkodás és menedzsment** **Helyszín: A épület 93-as terem**

Szekcióvezető: Keresneyi Krisztina

13.30- 13.40	Megnyitó	
13.40- 13.55	Pintér Éva, Bagó Péter	A pénzügyi tudás és digitalizáció szerepe az oktatási módszerek változásában
13.55- 14.10	Bagó Péter, Marosi-Marczell Viktória, Szigeti Gergő	Generációk digitalizációjának fejlődési útja
14.10- 14.25	Budai Eleonóra, Bujtor Evelin, Denich Ervin	Leendő közgazdászok munkaerőpiaci várakozásai - A számviteli szakma és a gazdálkodás-menedzsment szakos hallgatók
14.25- 14.40	Vita	
14.40- 15.00	Kávészünet	
15.00- 15.15	Kovács Szilárd, Weber Erika	Az útfüggőség hatása a gazdaság térbeli fejlődésére
15.15- 15.30	Pajrok Andor	Költségallokáció gyakorlata a magyar szállodaipar szereplőinek körében
15.30- 15.45	Keresneyi Krisztina	Az online térben zajló csoportos coachingok sajátosságainak vizsgálata
15.45- 16.00	Vita	

II. Pedagogija i didaktika
Pedagógia és didaktika
Mjesto: C zgrada, dvorana 32

Szekcióvezető / Voditeljica sekcije: Kanižai, Marica

13.30- 13.40	Megnyitó / Otvaranje	
13.40- 13.55	Simeunović, Vlado; Milić, Sanja	Primjena <i>data mininga</i> u predviđanju zadržavanja diplomiranih studenata na postdiplomskim-master studijama
13.55- 14.10	Golovrški, Natalija; Lukačević, Verica; Trupinić, Durda	Novo paradigme poučavanja u hrvatskom obrazovnom sustavu s praktičnim primjerima
14.10- 14.25	Hajdarović, Miljenko	Europske vrijednosti u hrvatskom kurikulumu Povijesti
14.25- 14.40	Vita / Rasprava	
14.40- 15.00	Kávészünet / Stanka	
15.00- 15.15	Turk-Presečki, Valerija	Diversificiramo li naše udžbenike? Zastupljenost rodne povijesti u hrvatskim udžbenicima povijesti za gimnazije
15.15- 15.30	Antolić, Ivana; Serbetar, Ivan	Preliminarno istraživanje utjecaja neposrednog aerobnog vježbanja na rezultate u igrama pamćenja kod predškolske djece
15.30- 15.45	Vita / Rasprava	

**III. Dijalektologija, etika i književnost
Dialektológia, etika és irodalom
Mjesto: C zgrada, dvorana 39**

Szekcióvezető / Voditelj sekcije: Gorjanac, Živko

13.30- 13.40	Megnyitó / Otvaranje	
13.40- 13.55	Skok, Zdravka	Mali međimurski rječnik
13.55- 14.10	Tomić, Draženko	Bioetički prilozi <i>Glasnika HKLD</i> -a na temu zlostavljanja djece i mladih
14.10- 14.25	Kovačević, Sara; Vrbanec, Tedo; Tomić, Draženko	Informatizacija kao etički izazov
14.25- 14.40	Vita / Rasprava	
14.40- 15.00	Kávészünet / Stanka	
15.00- 15.15	Posavec, Ana- Marija	Reprezentacija ratnih iskustava u romanu <i>Blockbuster</i> Zorana Žmirića
15.15- 15.30	Bilić, Anica	Hommage Stjepanu Adžiću u „Jesenskim plodovima“ Matije Petra Katančića
15.30- 15.45	Vita / Rasprava	

**IV. Filologija
Filológia
Mjesto: C zgrada, dvorana 42**

Szekcióvezető / Voditeljica sekcije: Plavac, Morana

13.30- 13.40	Megnyitó / Otvaranje	
13.40- 13.55	Mikulan, Krunoslav; Legac, Vladimir	Prevoditelj kao potencijalni „treći glas“ slobodnoga neupravnog diskursa
13.55- 14.10	Legac, Vladimir	Suvremeni engleski jezik i podučavanje engleskih jezičnih varijeteta i kulture
14.10- 14.25	Blazeka, Duro; Blazeka, Mihaela	O jednom mogućem pristupu istraživanjima vulgarnosti u dijalektalnim govorima
14.25- 14.40	Vita / Rasprava	
14.40- 15.00	Kávészünet / Stanka	
15.00- 15.15	Berbić Kolar, Emina	Hungarizmi u sičanskome govoru
15.15- 15.30	Majdenic, Valentina	Poticanje učenika na čitanje u digitalnome dobu
15.30- 15.45	Plavac, Morana	<i>Mlada proza</i> i frazemi
15.45- 16.00	Vita / Rasprava	

**V. Section of English and German
 Angol és német nyelvű szekció
 Sekcija na engleskom i njemačkom jeziku
 Location: Building C, Room 34 / Mjesto: C zgrada,
 dvorana 34**

Szekcióvezető / Section leader / Voditelj sekcije: Izsák, Bálint

13.30- 13.40	Megnyitó / Opening / Otvoranje	
13.40- 13.55	Delibeogović Džanić, Nihada; Džanić, Mirza	Assessment in the teaching of English as a foreign language in high school in order to evaluate the students' competencies
13.55- 14.10	Jorroch, Anna	Individuelle deutsch-polnische Zweisprachigkeit in Masuren unter ihren soziolinguistischen Umständen
14.10- 14.25	Izsák, Bálint	Familie und Mehrsprachigkeit - Grenzen und Möglichkeiten der Förderung von Mehrsprachigkeit vor-, während- und nach der schulischen Bildung
14.25- 14.40	Vita / Discussions / Rasprava	
14.40- 15.00	Kávészünet / Coffee break / Stanka	
15.00- 15.15	Prawdzcic, Irena	Sprachideologien im LangGener-Korpus. Die deutsch-polnische Zweisprachigkeit
15.15- 15.30	Icha, Mária	Die Digitalisierung ist nicht zu stoppen
15.30- 15.45	Ilić, Goran	Thomas Manns Humanitätsidee in seinem Frühwerk
15.45- 16.00	Vita / Discussions / Rasprava	

VI. Neveléstudomány, tehetséggondozás
Helyszín: C épület 33-as terem

Szekcióvezető: Zalay Szabolcs

13.30- 13.40	Megnyitó	
13.40- 13.55	Velner András	Technikai nevelés az új alaptantervünk szellemében
13.55- 14.10	Szabó-Szettele Katinka	A Kreatív Pedagógia Kutatóműhely szakmai tevékenysége
14.10- 14.25	Zalay Szabolcs	Toldi-kód – A tehetséggondozás „szokatlan útja”
14.25- 14.40	Vita	
14.40- 15.00	Kávészünet	
15.00- 15.15	Horváth Réka	A tehetség felismerése és gondozása. Egy pécsi intézménykomplexum tehetséggondozó munkájának bemutatása óvodáskortól középiskolás korig
15.15- 15.30	Pékné Sinkó Csenge	A nyelvi képességek és a családi háttér kapcsolata
15.30- 15.45	Ladányi Éva	A szociális kommunikáció mérésének szerepe és módja serdülők körében
15.45- 16.00	Huszár-Samu Nóra	A reciprok tanítási módszer, avagy az olvasás- szövegértéstanítás eredményességének megalapozása
16.00- 16.15	Vita	

VII. Neveléstudomány, sport, pszichológia
Helyszín: C épület 35-ös terem

Szekcióvezető: Pogány Csilla

13.30-13.40	Megnyitó	
13.40-13.55	Szerb Katalin, Szerb György	Új edzésszerekkel és mozgásformákkal a középiskolások elhízása ellen
13.55-14.10	Karainé Gombocz Orsolya	Árnyékban a közösség. Tapasztalatok a közösségről a digitális oktatás idején
14.10-14.25	József István	Az iskolapszichológus szerepe és lehetőségei az általános- és középiskolában
14.25-14.40	Vita	
14.40-15.00	Kávészünet	
15.00-15.15	Benczéné Fekete Anikó Andrea, Pónya Gréta	A szülői bevonódottság hatása a gyermekek iskolai teljesítményére
15.15-15.30	Szőcs Krisztina	Elégedett pedagógus - elégedett tanuló: nyelvtanári jóllét a közelmúlt kutatásai tükrében
15.30-15.45	Pogány Csilla	Együttműködésben a jövő, avagy hogyan orvosolhatnánk néhány, a tanítóképzésben évek óta megoldatlan problémát?
15.45-16.00	Vita	

VIII. Pedagógia, neveléstörténet
Helyszín: A épület 94-es terem

Szekcióvezető: Sztanáné Babits Edit

13.30- 13.40	Megnyitó	
13.40- 13.55	Fenyő Imre	A Család és iskola című lap óvodai képanyagának elemzése
13.55- 14.10	Fehér Ágota, Ács Marianna, Bálint Ágnes	Önképzőkörök mint a tehetséggondozás terei a Debreceni Református Kollégium 1850–1950 közötti történetében
14.10- 14.25	Pap Ferenc, Szetey Szabolcs, Fehér Ágota, Lehoczky Mária Magdolna	A nagykovácsi református tanítóképzés a 19-20. században a tehetséggondozás tükrében
14.25- 14.40	Vita	
14.40- 15.00	Kávészünet	
15.00- 15.15	Miklós Péter	„Népben gyökerező magyarsáélmény” - Bálint Sándor és a tanítóképzés
15.15- 15.30	Sztanáné Babits Edit	Új intézmény, friss szemlélet - Módszertan az állami tanítóképzés első évtizedeiben a bajai képezdében
15.30- 15.45	Bakonyiné Kovács Bea	Bellosics Bálint a pedagógus és intézetigazgató
15.45- 16.00	Vita	

Absztraktok

Antolić, Ivana¹; Šerbetar, Ivan²

¹Kindergarten Tratinčica, Koprivnica, ²Faculty of Teacher Education Zagreb, Department in Čakovec, Croatia

Influence of accute bouts of aerobic exercise on the memory games performance of preschool children – a pilot study

Physical activity (PA) is important for improvement of the cardiovascular, muscular and skeletal health, however the influence of PA on cognitive functions is also established.

PA is particularly important in early childhood because of pronounced neuroplasticity in that developmental stage.

Considering that numerous research conducted on adults, has shown positive impact on working memory, i.e. ability to maintain and manipulate the information, the goal of the current research was to establish the influence of acute bouts of aerobic exercise on memory games in preschool children.

Forty children 6-year-old, divided into experimental and control groups, were included.

Experimental group was involved in moderate-to-high aerobic exercise immediately before the memory game, while control group does not exercise before the game.

In one-month experiment four measurements were conducted. Outcome variables were defined by game scores acquired and time needed to complete the game.

The results showed no statistically significant differences between the groups in points acquired, but statistically significant main effect of time was obtained ($F_{(1,97, 74,85)}=17.89$, $p=.000$, partial eta squared = .32).

Keywords: preschool children, aerobic exercise, memory, neuroplasticity, memory game

Antolić, Ivana¹; Šerbetar, Ivan²

¹Dječji vrtić Tratinčica, Koprivnica, ²Učiteljski fakultet Zagreb, Odsjek u Čakovcu, Hrvatska

Preliminarno istraživanje utjecaja neposrednog aerobnog vježbanja na rezultate u igrama pamćenja kod predškolske djece

Tjelesno vježbanje je važno za poboljšanje zdravlja kardiovaskularnog, mišićnog i koštanog sustava, no poznat je i utjecaj na kognitivne funkcije. Vježbanje je naročito značajno u ranom djetinjstvu kada je neuroplastičnost mozga najizraženija. S obzirom da su brojna–istraživanja odraslih pokazala pozitivan utjecaj aerobnog vježbanja na pamćenje, tj. na sposobnost zadržavanja i korištenja informacija, svrha ovog istraživanja bila je utvrditi utjecaj neposrednog aerobnog vježbanja na rezultate u igrama pamćenja kod predškolske djece.

U istraživanju je sudjelovalo 40-ero djece u dobi od 6 godina, podijeljenih u eksperimentalnu i kontrolnu skupinu. Eksperimentalna skupina je neposredno prije igre pamćenja sudjelovala u aerobnom vježbanju umjerenog do visokog intenziteta dok djeca iz kontrolne skupine nisu vježbala prije provođenja igre. Eksperiment je trajao mjesec dana, te su u tom periodu napravljena četiri mjerenja. Izlazne varijable definirane su osvojenim *bodovima* te *vremenom* potrebnim da se igra završi.

Rezultati su pokazali da nema statistički značajnih razlika između skupina u broju osvojenih bodova, no ustanovljen je statistički značajan efekt vremena ($F_{(1.97, 74.85)}=17.89$, $p=.000$, parcijalna eta kvadrirano = .32).

Ključne riječi: predškolska djeca, aerobno vježbanje, pamćenje, neuroplastičnost, igra pamćenja

Bagó Péter; Marosi-Marczell Viktória; Szigeti Gergő

*Budapesti Corvinus Egyetem, Vállalkozás és Innováció Intézet, Vállalkozás és Üzleti Inkubáció
Tanszék*

Generációk digitalizációjának fejlődési útja

A digitális pénzügyi megoldások már a Covid előtti időkben is fókuszban voltak, akár a pénzügyi szolgáltatókat, akár a fogyasztókat nézzük. A Covid felgyorsította a digitalizációt, amelynek számos pozitív előnyét élvezzük, ellenben meg kell értenünk, kutatnunk kell, hogy melyik generációnak mi a célja, hogyan szeret bankolni, milyen szolgáltatásokra van szükségük. Fel kell tenni számos kérdést, mit érdemes digitalizálni és az milyen költséggel jár, de ehhez a generációs kutatás is kell, mert lehet, hogy nem kell mindegyik korosztálynak minden szolgáltatást digitalizálni. A pénzügyi szolgáltatók mainstream iránya a központi digitalizáció, de akkor a pénzügyi kultúrát kell majd fejleszteni, hogy ne feleslegesen menjünk bele az újabb digitalizációs körökbe. A pénzügyi kultúra oktatását meg kell kezdeni már a legfiatalabb generációknál, óvodai, általános és középiskola szinteken. A fejlődési utat meg kell tervezni tehát és tudatosan kell építeni a jelenlegi infrastruktúrát ahhoz, hogy a jövőbeli digitalizáció igazán hatékony legyen.

Kulcsszavak: fintech, generációk, digitalizáció, pénzügyi kultúra, finfluencer

Bagó, Péter; Marosi-Marczell, Viktória; Szigeti, Gergő

*Budapesti Corvinus Egyetem, Vállalkozás és Innováció Intézet, Vállalkozás és Üzleti Inkubáció
Tanszék*

The digitalisation pathway for generations

Digital financial solutions have been in focus since before Covid, whether we look at financial service providers or consumers. Covid has accelerated digitalisation, which has many positive benefits, but we need to understand and research what each generation wants, how they like to bank and what services they need. We need to ask a number of questions about what is worth digitising and at what cost, but we also need generational research, because not all age groups may need to digitise all services. The mainstream focus for financial service providers is central digitisation, but then the financial culture will need to be developed so that we don't go into new rounds of digitisation unnecessarily. Financial literacy education must start with the youngest generations, at pre-school, primary and secondary school levels. The path of development must therefore be planned and the current infrastructure must be consciously built to make future digitalisation truly effective.

Keywords: fintech, generations, digitalization, financial culture, finfluencer

Bakonyiné Kovács Bea

Eötvös József Főiskola, Pedagógusképző Intézet, Baja, Magyarország

Bellosics Bálint a pedagógus és intézetigazgató

Bellosics Bálint 155 éve, 1867-ben született a Zala megyei Rédicsen. Szülei tanítónak szánták, Budapestre küldték tanulni. A bajai Állami Tanítóképző Intézetbe iskolai elvégzését követően 1892-ben került, állami rendelettel. Az iskolaigazgató lányával, Bartsch Flórával kötött házasságot, hét gyermekük született. Később maga lett az intézmény igazgatója. A tanítás mellett néprajzzal foglalkozott, szülőhelyének, a Vendvidék népének, illetve a Baja környékén élő délszláv népeknek a kultúráját, szokásait írta le. Előadásomban ismertetem Bellosics Bálint munkásságát, különös tekintettel arra, ami Bajához köti.

Kulcsszavak: Bellosics Bálint, bajai Állami Tanítóképző Intézet, pedagógus, néprajztudós

Bakonyiné Kovács, Bea

College Eötvös József, Pedagogical Institute, Baja, Hungary

Bálint Bellosics, Pedagogue and Headmaster

Bellosics Bálint was born 155 years ago, in Rédics, county of Zala, in 1867. His parents sent him to study Education in Budapest, wishing him to become a teacher. Bálint pursued studies in the Official Pedagogical Institute of Baja and after finishing his studies, in 1892 he was appointed to a governmental position. He married Flora Bartsch, the principal's daughter; they had two children. Later Bálint became the school's principal. In addition to teaching, his activities included ethnology: he was interested in the Vendvidék peoples; so he studied the southern slavish people's culture living near Baja and wrote about their habits and culture. In my lecture I am presenting the achievements of Bálint Bellosics, with special emphasis regarding his ties to Baja.

Keywords: Bálint Bellosics, Official Pedagogical Institute, educator, ethnographer

Bencéné Fekete Anikó Andrea; Pónya Gréta

*Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet,
Gyermeknevelési Tanszék, Kaposvár, Magyarország*

A szülői bevonódottság hatása a gyermekek iskolai teljesítményére

Napjainkban, a siettetett gyermekek korában a szülői szerepek átalakultak. Kutatásunk célja, a szülői bevonódás feltárása, az, hogy az otthoni támogatás milyen módon befolyásolja a tanulás eredményességét. Kutatási kérdések arra irányultak, hogy a gyakran túlzónak tartott elvárások korában a szülők milyen szerepet képviselnek gyermekeik tanulmányi életében és ez, hogyan mutatkozik meg az osztályzatok tükrében. A 2022-ben végzett empirikus kutatás során kvantitatív és kvalitatív módszerek alkalmazására került sor. Kérdőíves módszerrel a szülők (N=110), míg interjú segítségével a tanítók (N=5) álláspontját ismertük meg. A primer kutatás eredményeit összehasonlítottuk a szakirodalom konzekvenciáival, majd összevetettük a szekunder eljárás kimenetelével. Az adatok statisztikai elemzése során azt az eredményt kaptuk, hogy az otthoni támogatás kulcsfontosságú az alsósok esetében. A tananyag elsajátításában való segítségnyújtás egyenes arányosságot mutat a jobb bizonyítványátlagokkal.

Kulcsszavak: szülői bevonódottság, alsó tagozat, tanulmányi eredmény, szülők és pedagógusok véleménye

Bencéné Fekete, Anikó Andrea; Pónya, Gréta

*Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Kaposvár Campus, Institute of
Educational Sciences, Department of Child Education, Kaposvár, Hungary*

The impact of parental involvement to the school results

Nowadays, in the age of hurried children, parental roles have changed. The aim of our research is to explore parental involvement and how support at home affects the effectiveness of learning. Research questions focused on what role parents play in their children's academic life in an age of expectations often considered excessive and how this is reflected in grades. During the empirical research conducted in 2022, quantitative and qualitative methods were used. We got to know the opinion of the parents (N=110) using a questionnaire, and the opinion of the teachers (N=5) using an interview. The results of the primary research were compared with the consequences of the literature, and then compared with the outcome of the secondary procedure. During the statistical analysis of the data, we obtained the result that support at home is of key importance for junior students. Assistance in learning the course material is directly proportional to better certificate averages.

Keywords: parental involvement, primary school, school results, parents' and teachers' opinions

Berbić Kolar, Emina

Faculty of Educational Sciences, Osijek, Croatia

Hungarisms in Sičan speech

The work will show the representation of Hungarians in the Sičan speech. The Sičan language is the first protected language in the territory of Slavonia. It was protected by the Decision of the Ministry of Culture in 2008. Since then, systematic work has been carried out on all prescribed measures to protect and popularize this very important speech for the Croatian language and Croatian dialectology. The Sičan language belongs to the Old Štokavian languages and preserves the old linguistic state with all the features of the Slavonic dialect of the Posavina subdialect: a five-accent system that includes acute, the absence of the h sound, the softening of the l and n sounds, reduction of vowels in all places (front, middle and back), the existence of secondary vowels, the absence of the consonant group tk, pt, mn, specificity on the morphological, syntactic and formation level. The aim of this paper is to give a lexical overview of the Siče dialect based on the dictionary of the Siče dialect of Sičanske riči. Hungarianisms will be singled out from the lexical corpus and an overview of words of Hungarian origin that entered this protected speech and that remain in active use to this day will be given. The methodology of working on the text, that is, on the language corpus of the published dictionary of Sičanske riči, will be applied. The purpose of the paper is to make a dialectological contribution to the study of the Old Štokavian languages, and especially to the relations and influences of the Hungarian and Croatian languages with regard to the common history of coexistence in the Austro-Hungarian Monarchy.

Keywords: Hungarianisms, Siče speech, Sičanske riči, Slavonian dialect, Old Stokavian dialect

Berbić Kolar, Emina

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Cara Hadrijana 10, Osijek, Hrvatska

Hungarizmi u sičanskome govoru

Radom će se prikazati zastupljenost hungarizama u sičanskome govoru. Sičanski je govor prvi zaštićeni govor na području Slavonije. Zaštićen je Rješenjem Ministarstva culture 2008. I od tada se sustavno radi na svim propisanim mjerama zaštite i popularizacije ovoga, za hrvatski jezik i hrvatsku dijalektologiju, veoma važnog govora. Sičanski govor pripada staroštokavskim govorima te u sebi čuva staro jezično stanje sa svim osobinama slavonskoga dijalekta posavskoga poddijalekta: peteronaglasni sustav koji uključuje akut, nepostojanje glasa h, umekšavanje glasova l i n, redukacije vokala na svim mjestima (prednjem, središnjem i stražnjem), postojanje sekundarnih vokala, nepostojanje suglasničke skupine tk, pt, mn, specifičnosti na morfološkoj, sintaktičkoj i tvorbenoj razini. Cilj je ovoga rada dati leksički pregled sičanskoga govora temeljen na rječniku sičanskoga govora Sičanske riči. Iz leksičkoga će se korpusa izdvojiti hungarizmi te će se dati pregled riječi mađarskoga podrijetla koje su ušle u ovaj zaštićeni govor i koje su u njemu ostale do danas u aktivnoj uporabi. Primijenit će se metodologija rada na tekstu, odnosno na jezičnom korpusu objelodanjenoga rječnika Sičanske riči. Svrha je rada dati dijalektološki doprinos proučavanju staroštokavskih govora te posebice odnosima i utjecajima mađarskoga i hrvatskoga jezika s obzirom na zajedničku povijest suživota u Austro-Ugarskoj Monarhiji.

Ključne riječi: hungarizmi, sičanski govor, Sičanske riči, slavonski dijalekt, staroštokavski govori

Bilić, Anica

Croatian Academy of Sciences and Arts, The Center for Scientific Work in Vinkovci

A Homage to Stjepan Adžić in “Fructus auctumnales” by Matija Petar Katančić

The introduction presents the literary and historical background of Croatian poets Matija Petar Katančić (1750 – 1825) and Stjepan Adžić (1730 – 1789), both of whom were active in Buda and Pécs, Hungary, and left behind, *inter alia*, a body of poetry in Latin as a legacy. The study continues with the determination of the position of the two poets in the context of literary historiography, and the consequent acknowledgment of the status of M. P. Katančić in the history of literature as a scientifically well-studied and established author. S. Adžić is, in contrast, described as a completely unknown author of commemorative poetry in Latin, a forgotten cleric from Pécs. The subject matter of the study is a poem in Latin by M. P. Katančić called *In obitum Stephani Agyich, Canonici V-Eccles., bonarum Aratum cultoris*¹, from the collection called “Fructus auctumnales” (1791). After providing the basic information about the relevant collection of poems and its author, the study proceeds with the analysis of the aforementioned poem, first in the broader context of commemorative and funeral poetry, and then in the narrow context of epigrammatic commemoration of death. The interpretation and analytical readings focus on the poetic and rhetoric discourse on death and identification of the deceased, including the related laudatory speech that bears witness to the fact that Katančić, one of the most erudite writers of the 18th century, acknowledged Adžić’s commemorative poetry in Latin written in Pécs in the period from 1762 until 1788. The purpose of this study is to draw attention to the extraordinary contribution of two Croatian poets, one well-known – M. P. Katančić, and one unknown – S. Adžić, to the Latinity of the 18th century, most particularly in the Buda and Pécs cultural and literary circles.

Keywords: Katančić, Adžić, funeral poetry, commemorative poems, epigram, commemoration

Bilić, Anica

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad, Vinkovci, Hrvatska

Hommage Stjepanu Adžiću u „Jesenskim plodovima“ Matije Petra Katančića

Uvodno se donose književnopovijesni podaci o hrvatskim pjesnicima Matiji Petru Katančiću (1750. – 1825.) i Stjepanu Adžiću (1730. – 1789.), koji su djelovali u Budimu i Pečuhu u Mađarskoj te ostavili iza sebe, uz ostalo, pjesnički opus na latinskom jeziku. Potom ih se literarnohistoriografski pozicionira i utvrđuje status M. P. Katančića kao dobro znanstveno proučena i situirana pjesnika u povijesti književnosti za razliku od posve nepoznatoga latinskoga prigodnoga pjesništva zaboravljenoga pečuskoga kanonika Stjepana Adžića. Latinska pjesma *In obitum Stephani Agyich, Canonici V-Eccles., bonarum Aratum cultoris* iz zbirke *Fructus auctumnales* (1791.) Matije Petra Katančića predmet je istraživanja. Nakon osnovnih podataka o zbirci *Fructus auctumnales* i njezinu autoru, navedena će se pjesma promatrati u širem kontekstu prigodnoga i funeralnoga pjesništva, potom u užem kontekstu epigramskoga komemoriranja smrti. Interpretativna pozornost i analitičko čitanje usmjerit će se na poetički i retorički govor o smrti te na identifikaciju pokojnika i s njom u svezi pohvalni govor, koji posvjedočuje da je Katančić kao jedan od najvećih erudita 18. stoljeća uvažavao Adžićevo prigodno pjesništvo na latinskom jeziku, nastalo u Pečuhu od 1762. do 1788. Cilj je ovoga istraživanja ukazati na izniman doprinos dvojice hrvatskih pjesnika, poznatoga M. P. Katančića i nepoznatoga S. Adžića, latinitetu 18. stoljeća, posebice u budimskom i pečuskom kulturnom i književnom krugu.

Ključne riječi: Katančić, Adžić, funeralno pjesništvo, prigodnice, epigram, komemoracija

Blažeka, Mihaela; Blažeka, Đuro

*Faculty of Philosophy, University of Zagreb - Croatian Studies and Pedagogy
Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Zagreb, Croatia*

A possible approach to the research of vulgar expressions in dialect speeches

Based on the corpus of published Dictionary of the Local Speech of Prelog and the Dictionary of the Local Speech of Kotoriba, the authors talk about a possible approach to the research of vulgarity and profanity in dialectal speeches. They point out that these studies are not only important for linguistics, but also for possible insights in other sciences (ethnology, sociolinguistics...). They believe that the terminology used so far in science is inconsistent, so they propose new terms. All of this is exemplified by examples from the aforementioned corpora.

Keywords: Vulgarisms, vulgarities, terminology, the Speech of Prelog, Austin's theory of speech acts

Blažeka, Mihaela; Blažeka, Đuro

*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - kroatistika i pedagogija
Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, R Hrvatska*

O jednom mogućem pristupu istraživanjima vulgarnosti u dijalektalnim govorima

Na temelju korpusa objavljenih rječnika govora Preloga i Kotoribe autori govore o jednom mogućem pristupu istraživanjima vulgarnosti u dijalektalnim govorima. Ističu da ta istraživanja nisu važna samo zbog lingvistike, već i zbog mogućih spoznaja u drugim znanostima (etnologija, sociolingvistika...). Za dosad korištenu terminologiju u znanosti smatraju da je nedosljedna pa predlažu nove termine. Sve to oprimjeruju primjerima iz navedenih korpusa.

Ključne riječi: vulgarizmi, vulgarnosti, terminologija, govor Preloga, Austinova teorija govornih činova

Budai Eleonóra*; Bujtor Evelin; Denich Ervin**

*Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Pénzügy és Számvitel Intézet, Pécs, Magyarország

**Budapesti Gazdálkodástudományi Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar, Számvitel Tanszék, Budapest, Magyarország

Leendő közgazdászok munkaerőpiaci várakozásai – A számviteli szakma és a gazdálkodás-menedzsment szakos hallgatók

A közgazdász alapképzésen a gazdálkodás-menedzsment szak évek óta a sláger szakok egyikének számít a felsőoktatásba felvételizők körében. A Diplomás Pályakövetési Rendszer adatai alapján megállapítható, hogy ezen a szakon végzett hallgatók előszeretettel helyezkednek el számviteli, pénzügyi szakterületen. Jelen tanulmányunk a 2019-ben indított „Elvárások és Várakozások” kutatás, valamint a számviteli szakma jövőjére irányuló TDK kutatás 2022-ben végzett kérdőíves megkérdezéseinek alapszik. A kutatás eredményei alapján a gazdálkodás-menedzsment alapszakos hallgatók jelenlegi és jövőbeni munkaerőpiaci várakozásait, munkavállalásra való felkészültségét, valamint a számviteli szakmához való viszonyát mutatjuk be. A kutatás hiánypótló abban a tekintetben, hogy szakszempontúan vizsgálja a közgazdász hallgatókat illetve szakmai kontextusba helyezve tárja fel az attitűdjeiket, ezáltal mind oktatási, mind HR szempontból hasznosítható, eddig nem ismert, aktuális információhalmazt biztosít.

Kulcsszavak: felsőoktatás, gazdálkodás-menedzsment szak, számvitel, közgazdász, készségek, képességek, munkaerőpiaci várakozások

Budai, Eleonóra*; Bujtor, Evelin; Denich, Ervin**

*University of Pécs, Faculty of Business and Economics, Department of Finance and Accounting, Pécs, Hungary

**Budapest Business School, Faculty of Finance and Accountancy, Department of Accounting, Budapest, Hungary

Labour market expectations of future economists - The accounting profession and the students majoring in business administration and management

For years, the Bachelor of Business Administration and Management in Economics has been one of the most popular courses among students applying for higher education. According to the data of the Graduate Career Tracking System, graduates of this degree program prefer to work in accounting and finance. The present study is based on questionnaire surveys. One of these is "The Requirements and Expectations" survey launched in 2019 and the other is the TDK research on the future of the accounting profession launched in 2022. Based on the results of the research, we present the current and future labour market expectations, preparedness for employment, and attitudes towards the accounting profession of students of Bachelor of Business Administration and Management. The research is a niche in the sense that it examines economics students in a sector-specific way and reveals their attitudes in a professional context, thus providing a previously unknown, up-to-date body of information that is useful also for education and HR.

Keywords: higher education, business administration and management, accounting, economist, skills, competences, labour expectation

Assessment in the teaching of English as a foreign language in high school in order to evaluate the students' competencies

The paper discusses the connection between assessment in the teaching of English as a foreign language and students' competencies. The data collected by this research shows that, in recent times, teachers and students are becoming more and more aware that learning based only on the acquisition of facts will not adequately respond to the future challenges they will face in the future.

An environment in which the learning outcomes are transparently and directly linked to the student's competences, so that they enable them to take responsibility for their progress, not only during the official period of schooling but also during lifelong learning, is very important.

With this approach, learning outcomes and their connection with the necessary competencies to achieve learning outcomes become the basis for redefining qualifications and curricula both in general and professional education.

The transparent connection of learning outcomes and necessary competences to achieve learning outcomes, as well as the shift of focus from teachers to students, enables students to find their own way of improving competences and to take responsibility for their own learning. Learning outcomes are best understood by viewing them as a series of useful processes and opportunities that can be applied in different ways in different areas of teaching and learning. The emphasis is on defining the learning outcomes so that we use the experience of the students, and pay less attention to the content of the subjects of a certain curriculum. The data obtained from this research indicate that learning outcomes have an impact on assessment, if they are adequately linked to competencies. Students can clearly monitor their own progress and take responsibility for it. The main outcome of this research is that assessment that is aligned with the progress of student competencies and their connection to learning outcomes will certainly improve learning.

Keywords: Assessment, students' competencies, English language teaching

Fehér Ágota¹; Ács Marianna²; Bálint Ágnes³

¹Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar, Nagykőrös, Magyarország

²Pécsi Tudományegyetem BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék, Pécs, Magyarország

³Pécsi Tudományegyetem BTK Nevelés- és Oktáselméleti Tanszék, Pécs, Magyarország

Önképzőkörök mint a tehetséggondozás terei a Debreceni Református Kollégium 1850–1950 közötti történetében

A Debreceni Református Kollégium szerepe hosszú időn keresztül kiemelkedő volt a diákjai képességeinek kibontakoztatásában, a minőségi képzés kiváló eredményességhez segítette tanulmányaikat. Kutatásunk során az intézmény Entwurf és az államosítás közötti története során kísérjük nyomon a tehetséggondozás értékes formájaként az intézményben megvalósult főbb önképzőköri tevékenységeket és az ezekhez kapcsolódó további kibontakozást segítő eszközöket – pl. témafeldolgozások elmélyítését segítő pályázatok, könyvtári állomány és gyűjtemények bővítése, versenyek és más szereplések, megmutatkozások lehetőségei, ösztöndíjak. Az önképzőkörök értéke és segítő ereje olyan közösségi erőforrásként is megmutatkozott, amely egyaránt szolgált támaszul és húzóerőként a tagjai számára, s nyújtott egy-egy szakterületen további elmélyülési, kibontakozási, fejlődési lehetőséget. Kutatásunk elsődleges forrásai az érintett időszakban az iskolai értesítőkből megjelent beszámolók, feldolgozások, összefoglalások.

Kulcsszavak: Debreceni Református Kollégium, tehetséggondozás, önképzőkör

Fehér, Ágota¹; Ács, Marianna²; Bálint, Ágnes³

¹Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar, Nagykőrös, Magyarország

²Pécsi Tudományegyetem BTK Nevelés- és Művelődéstörténeti Tanszék, Pécs, Magyarország

³Pécsi Tudományegyetem BTK Nevelés- és Oktáselméleti Tanszék, Pécs, Magyarország

Self-education circles as spaces for nurturing talent in the history of the Reformed College of Debrecen between 1850 and 1950

For a long time, the role of the Reformed College of Debrecen was outstanding in developing the abilities of its students, the quality training helped them to achieve excellent results in their studies. In the course of our research, during the institution's history between Entwurf and nationalization, we follow up the main self-education activities implemented in the institution as a valuable form of talent management and the related tools for further development - e.g. tenders helping to deepen the study of topics, expansion of library stock and collections, competitions and other performances, opportunities to show off, scholarships. The value and helping power of the self-training circles was also shown as a community resource that served both as a support and a pulling force for its members, and provided an opportunity for further deepening, development and development in a specific field. The primary sources of our research are the reports, elaborations, and summaries published in school bulletins during the relevant period.

Keywords: Reformed College of Debrecen, talent management, self-education circle

Fenyő Imre

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar, Hajdúböszörmény

A Család és iskola című lap óvodai képanyagának elemzése

A Család és iskola című folyóirat megjelenésének két évtizede (1950-1973) alatt a kisgyermekneveléssel kapcsolatos témák egyik meghatározó folyóiratává vált hazánkban. Ezért gondoljuk azt, hogy a magyar óvodák történetével foglalkozó kutatásokban érdemes megvizsgálnunk, miképpen jelenítette meg az óvodai intézményes nevelést, az óvodát és az óvodáskorú gyermekeket a folyóirat képanyaga. Elemzésünkhöz feldolgozzuk a folyóirat teljes képi korpuszát, ikonológiai és ikonográfiai megközelítésű elemzéssel támasztjuk alá előadásunk megállapításait. Előadásunkban be kívánjuk mutatni, hogy milyen képi elemeket választott a folyóirat az óvodai intézményes neveléssel kapcsolatos üzenetei alátámasztására, milyen jellegű értékeket jelenítettek meg a képek, illetve azt is, milyen módon változott meg a lap ábrázolási gyakorlata fennállásának évtizedei alatt.

Kulcsszavak: Óvodatörténet, ikonográfia, Család és iskola

Fenyő, Imre

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar, Hajdúböszörmény

Iconological analysis of the journal „Család és iskola”

The journal „Család és iskola” during the two decades of its existence became a relevant and reliable source for Hungarian early childhood educators. That is why we think that it is worth exploring the content connected to the history of the Hungarian kindergartens. The presentation deals mostly with the corpus of images presented in the journal from 1950 to 1973. We can use iconological analysis as well as iconographical tools. We would like to emphasize the symbolical image elements the magazine chose to support its messages about institutional education in kindergartens. We would like to analyze what kind of values were displayed in the images, and also how the magazine's representational practice changed over the decades of its existence.

Keywords: History of pre-school education, iconography, family and school

Golovrški, Natalija; Lukačević, Verica; Trupinić, Đurda

Osnovna škola Mato Lovrak

New teaching paradigms in the Croatian education system with practical examples

Although the Croatian education system follows global educational trends, the official change in teaching paradigms is intensified with the introduction of new national curricula. This change brought the application of new teaching strategies and methods. Teaching is directed towards the student, and the teacher is the leader, advisor and collaborator of the student in monitoring progress. Such an approach implies the cognitive and physical involvement of students in activities that require regular self-evaluation of learning and what has been learned, solving problems, drawing conclusions and expressing opinions. The approach leads to a comprehensive view of the world connected with the achievement of educational outcomes. With a practical example, we will show the connected realization of the outcomes of three subjects: Croatian language, Mathematics and Nature and society. We will present the structure of teaching in all phases: from shaping the outcome of the teaching activity, planning evaluation, choosing content and methods to the realization of the teaching activity and reflection. This way of teaching moves away from the content, and emphasizes learning with understanding, critical thinking and learning for life.

Keywords: integral curriculum teaching, educational outcomes, learning for life

Golovrški, Natalija; Lukačević, Verica; Trupinić, Đurda

Osnovna škola Mato Lovrak

Novе paradigme poučavanja u hrvatskom obrazovnom sustavu S praktičnim primjerima

Iako se u hrvatskom obrazovnom sustavu prate svjetski obrazovni trendovi, službena promjena paradigmi poučavanja intenzivirala se uvođenjem novih nacionalnih kurikulumata. Ta je promjena uvjetovala primjenu novih strategija i metoda poučavanja. Nastava je usmjerena prema učeniku, a učitelj je voditelj, savjetnik i suradnik učeniku u praćenju napretka. Takav pristup podrazumijeva kognitivno i fizičko uključivanje učenika u aktivnosti koje zahtijevaju redovito samovrednovanje učenja i naučenog, rješavanje problema, izvođenje zaključaka i izražavanje stavova. Pristup vodi ka cjelovitom sagledavanju svijeta povezanim ostvarivanjem odgojno-obrazovnih ishoda. Praktičnim primjerom pokazat ćemo povezano ostvarivanje ishoda triju predmeta: Hrvatskoga jezika, Matematike i Prirode i društva. Prikazat ćemo strukturu poučavanja u svim fazama: od oblikovanja ishoda nastavne aktivnosti, planiranja vrednovanja, izbora sadržaja i metoda do realizacije nastavne aktivnosti i refleksije. Takvim se načinom poučavanja odmičemo od sadržaja, a naglasak stavljamo na učenje s razumijevanjem, kritičko promišljanje i učenje za život.

Ključne riječi: cjelovito kurikulumsko poučavanje, odgojno-obrazovni ishodi, učenje za život

European values in the Croatian Curriculum of History

The roots of the European Union go back to the political and economic integration of European countries after the Second World War. The connection is based on prominent common values, which were first rounded off by the Charter of Fundamental Rights of the European Union in 2000, and then by the Lisbon Treaty in 2007. European values have been translated into the legislation of member states and integrated into national education systems. The paper analyzes the presence of proclaimed European values in the Croatian educational legislative framework, particularly emphasizing the History curriculum for elementary and gymnasium. Current textbooks of the History of the final grades of elementary schools and gymnasiums related to the presentation of the topic of the European Union are also included in the analysis.

Keywords: curriculum, European Union, history teaching, textbooks, values

Europske vrijednosti u hrvatskom kurikulumu Povijesti

Korijeni Europske unije sežu u političku i gospodarsku integraciju europskih zemalja nakon Drugog svjetskog rata. Povezanost se temelji na istaknutim zajedničkim vrijednostima koje su najprije zaokružene Poveljom o temeljnim pravima Europske unije 2000. godine, a potom i Lisabonskim ugovorom 2007. godine. Europske vrijednosti pretočene su u zakonodavstvo država članica i integrirane u nacionalne obrazovne sustave. U radu se analizira prisutnost proklamiranih europskih vrijednosti u hrvatskom obrazovnom zakonodavnom okviru, s posebnim naglaskom na kurikulum Povijesti za osnovne škole i gimnazije. U analizu su uključeni i aktualni udžbenici Povijesti završnih razreda osnovnih škola i gimnazija vezani uz prezentaciju teme Europske unije.

Ključne riječi: Europska unija, kurikulum, poučavanje povijesti, udžbenici, vrijednosti

Horváth Réka

Eötvös József Főiskola, Pedagógusképző Intézet, Baja, Magyarország

A tehetség felismerése és gondozása. Egy pécsi intézménykomplexum tehetséggondozó munkájának bemutatása óvodáskortól középiskoláig korig

Előadásom témája a tehetség. Az előadás első felében átfogó képet adok a tehetség fogalmáról. Különböző meghatározások, értelmezések és tehetségmodellek bemutatásával több oldalról közelítem meg a fogalmat. Az óvodától középiskoláig terjedő tehetséggondozó munkát a Pécsi Apáczai Csere János Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Alapfokú Művészeti Iskola és az Apáczai Óvoda tevékenységén keresztül vizsgálom. Az előadás végén összegzem az elmondottakat és levonom a kutatás legfőbb következtetéseit.

A kutatási eredmények felhasználásával szeretném megcáfolni azt a tévhitet, hogy a tehetséges gyermekek nem igényelnék különösebb tanítást, nevelést, törődést, mert képesek arra, hogy a tehetségüknek köszönhetően önállóan, segítség nélkül érvényesüljenek és alkossanak. (Szávai, 2013)¹ A kutatásba bevont intézmények tapasztalatai és a felsorolt jó gyakorlatok remélhetőleg segítséget nyújtanak a tehetséggondozásban részt vevő pedagógusok számára abban, hogy hatékonyabbá válhasson ez irányú munkájuk.

Kulcsszavak: tehetség, tehetséggondozás, pécsi „Nevelési Központ”, óvoda-általános iskola-középiskola

Horváth, Réka

Eötvös József College, Teacher Training Institute, Baja, Hungary

The recognition and nurturing of talent. Presenting the talent care program of an institutional complex for children from kindergarten to secondary school

The topic of my presentation is talent. In the first part of the presentation, I provide a comprehensive picture of the concept of talent. I approach the notion from various angles with the use of different definitions, interpretations and models of talent. I examine the implementation of talent care through the practices applied at Apáczai Csere János Primary School, Secondary School, Dormitory, Elementary Art School of Pécs and Apáczai Kindergarten. At the end of the presentation, I summarise my findings and conclude my research.

With the help of the research results, my aim is to contradict the false belief that talented pupils do not need special education, nursing and care, as due to their talent, they are capable of succeeding and creating on their own. (Szávai, 2013)¹ Hopefully, the institutions' experiences and the good practices listed above make the work of the teachers participating in talent care programs even more effective and provide additional help to them.

Keywords: talent, talent care, “Educational Centre” of Pécs, kindergarten-primary school-secondary school

Huszár-Samu Nóra

Eötvös József Főiskola, Pedagógusképző Intézet, Baja, Magyarország

A reciprok tanítási módszer, avagy az olvasás- szövegértés tanítás eredményességének megalapozása

Az olvasási, szövegértési képesség jelentősége nagymértékben átértékelődött az elmúlt évtizedekben, ezeknek a képességeknek a megfelelő szintje minden további tanulás előfeltétele, ezzel együtt általánosságban a boldogulás fontos tényezője az egyén életében az információs társadalomban egyaránt (Grabe és Stoller, 2011; Schnotz és Molnár, 2012). Bár az olvasás, szövegértés megfelelő szintjének elérése társadalmi igény, napjainkban ennek ellenére a literacy crisis, az olvasás válsága és funkcióvesztése a jellemző (Szeneci, 2010; Józsa és Józsa, 2014). Az iskolának mint intézménynek reflektálnia kell a társadalom szükségleteire, de a szövegértés képességét azért nem tudja mindennapi társadalmi igényeknek és elvárásoknak megfelelően kialakítani kisiskolás korban, mert a nemzetközi kutatások a szövegértésről alkotott új tudáskonceptió és a módszertani eszköztár és kultúra fejlődése számottevő különbségeket mutat. A szövegfeldolgozás módszertanának jelentős tartalékai maradnak kiaknázatlanul az elmélet és gyakorlat eltéréseinek okán.

Előadásomban arra kívánok rámutatni, hogy az alsó tagozaton történő olvasásmegértés hatékony és gyakorlatorientált fejlesztése a metakognitív folyamatok és struktúrák fejlesztésében rejlik. Az olvasástani dekodolási, automatizálási szakasza utáni, a szövegértés tanítását explicit módon célzó szakasza, egyben egyik leghatékonyabb módszere az olvasási stratégiákra épül. Ez az egyik elméleti alapvetése a Reciprok módszernek is, melynek elemei a gyakorlatban a tanórába illeszthetőek és lefedik a metakognícioról alkotott elméleti keretet.

Kulcsszavak: olvasási és szövegértési képesség, metakognitív struktúrák

Huszár-Samu, Nóra

Eötvös József College, Teacher Training Institute, Baja, Hungary

The importance of the Reciprocal method in reading and comprehension

The effective and practice oriented development of the reading comprehension skills of elementary school students is related to the development of metacognitive processes and structures. One of the most effective methods of teaching reading in the decoding, post automatic phase, and the phase which explicitly targets the teaching of text comprehension, is based on reading strategies.

This is one of the theoretical principles of the reciproc method as well, the elements of which can be inserted into classroom work and also fit into the frame of metacognition. The reciprocal method was elaborated by Palincsar and Brown (1982) and synthesizes numerous learning forms and integrates metacognitive knowledge.

The strategies of reciprocal teaching are predicting, questioning, clarifying, summarizing. These strategies have been given names and could be applied in classroom work in Hungary, as they show similarities with the methods of analytic text processing.

The classes which followed this method achieved considerable development. The method is based on scaffolding, on the interactive and constructive teaching model, according to which the good reader by constantly modelling his/her strategies leads the poor reader towards a higher learning achievement.

Based on the above, the method of reciprocal text processing is an interactive teaching and learning, text comprehension and decoding process, which comprises the acquiring of co-operative learning, of strategies enhancing text comprehension and conscious metacognitive processes. We can therefore conclude that the spreading and the implementation of this scientifically approved, modern and effective method can have a positive impact on the effectiveness of learning and text comprehension within the domestic educational system and classroom work.

Keywords: reading literacy, reading comprehension, metacognitive structures.

Icha, Mária

PTE-OTNDI, Pécs, Hungary

Digitalization cannot be stopped

We live in the digitized age of smartphones, tablets and mobile Internet. The young people are quite familiar with the topic and use the various functions of different mobile devices on a daily basis. Digitalization cannot be stopped and therefore it is advisable to use it in the classroom – especially in foreign language teaching. The use of information and communication technologies (ICT) can make our school life much more colorful and in some aspects also easier.

The selection of apps and online tools is constantly being expanded and with it the number of applications for educational purposes is also increasing. I would like to give information about the classification of applications in school, in which I mainly deal with auditory and audiovisual tools, and with music. Because music has clearly taken a central position in our lives and plays a significant role, especially among young people. It stimulates all our senses and it can easily appeal to us. It is recommended to include them in foreign language lessons. How? I give several useful answers to this question.

Keywords: Digitalization, ICT, auditory tools, audiovisual tools, music in foreign language teaching

Icha, Mária

PTE-OTNDI, Pécs, Ungarn

Die Digitalisierung ist nicht zu stoppen

Wir leben im digitalisierten Zeitalter des Smartphones, Tablets und mobilen Internets. Die Jugendlichen kennen sich im Thema ziemlich gut aus und nutzen tagtäglich die diversen Funktionen unterschiedlicher mobiler Geräte. Die Digitalisierung ist nicht zu stoppen und auch deswegen ist es empfehlenswert diese im Unterricht – speziell im Fremdsprachenunterricht – zu verwenden. Der Einsatz von Informations- und Kommunikationstechnologien (ICT) kann unser Schulleben deutlich bunter machen und in einigen Hinsichten auch erleichtern.

Die Auswahl von Apps und online Tools wird immer wieder erweitert und damit steigt auch die Zahl der Anwendungen für pädagogische Zwecke. Ich möchte über die Klassifikation der Applikationen in der Schule Informationen geben, in dem ich mich hauptsächlich mit auditiven und audiovisuellen Tools, und mit Musik beschäftige. Denn Musik hat eindeutig eine zentrale Position in unserem Leben eingenommen und spielt eine bedeutende Rolle, insbesondere unter Jugendlichen. Sie regt alle unsere Sinne an und dadurch kann sie uns einfach ansprechen. Es ist empfehlenswert sie auch in den Fremdsprachenunterricht einzuplanen. Wie? Auf dieser Frage gebe ich mehrere nützliche Antworten.

Schlüsselwörter: Digitalisierung, ICT, auditiven Tools, audiovisuellen Tools, Musik im Fremdsprachenunterricht

Ilić, Goran

Draž Primary School, Draž (Baranja), Croatia¹

Faculty of Philosophy in Osijek, Doctoral Studies in Literature and Cultural Identity, Osijek, Croatia²

Thomas Mann's idea of humanity in his early work

The idea of humanity is deeply rooted in Thomas Mann's oeuvre and even his early work was considerably determined by this idea. He saw them closely linked to human existence and they also determined his early thoughts on the problematic of the existence of artists and citizens. In a way, it determined his poetics and influenced his worldview. This work attempts to fathom the idea of humanity in Thomas Mann's early work and shows how it arose under the occidental tradition on the one hand and under the strong influence of Schopenhauer's and Nietzsche's philosophy on the other.

Keywords: Thomas Mann, idea of humanity, early work, tradition, Schopenhauer, existence

Ilić, Goran

Hauptschule Draž, Draž (Baranja), Kroatien¹

Philosophische Fakultät in Osijek, Doktoratsstudium Literatur und Kulturidentität, Osijek, Kroatien²

Thomas Manns Humanitätsidee in seinem Frühwerk

Die Humanitätsidee ist tief im Gesamtwerk von Thomas Mann verankert und selbst sein Frühwerk wurde von dieser Idee beträchtlich determiniert. Er sah sie eng mit der menschlichen Existenz verbunden und sie bestimmte auch seine frühen Gedanken über die Problematik der Künstler- und Bürgerexistenz. Sie bestimmte auf gewisse Weise seine Poetik und wirkte auf seine Weltanschauung. Diese Arbeit versucht die Humanitätsidee in Thomas Manns Frühwerk zu ergründen und dabei zeigen wie sie unter der abendländischen Tradition einerseits und unter starkem Einfluss Schopenhauers und Nietzsches Philosophie andererseits entstand.

Schlüsselwörter: Thomas Mann, Humanitätsidee, Frühwerk, Tradition, Schopenhauer, Existenz

Izsák Bálint István

ELTE BTK, Sprachwissenschaftliche Doktorandenschule, Budapest

Family and Multilingualism – Limitations and possibilities of promoting multilingualism before, during and after school education

The parental home with its supportive and furthering content on the path of individualisation and growing up - way of a young person has played for centuries and millennia and also plays nowadays a major role in my way of thinking. In my opinion, the parental home has been and should remain the "institution" where growing up people can receive sufficient help, support and orientation for life. Of course, this fact does not mean at first that this young person will later (during his or her / * growing up process in life) make decisions only and exclusively according to the "guidelines" received from the parental home. During his development and education career he/she/* encounters several hundreds or even thousands of new experiences (especially perceptions in the perceptive field), which he or she / * then processes and considers in his own individual way.

Keywords: Linguistics, Bilingualism, Attitudes, German Lessons, Education

Izsák, Bálint István

ELTE BTK, Sprachwissenschaftliche Doktorandenschule, Budapest

Familie und Mehrsprachigkeit - Grenzen und Möglichkeiten der Förderung von Mehrsprachigkeit vor-, während- und nach der schulischen Bildung

Das Elternhaus mit seinem unterstützenden – und fördernden Inhalt auf dem Weg der Individualisation und- des Großwerdens eines jungen Menschen spielt meiner Denkwiese nach seit Jahrhunderten gar Jahrtausenden eine große Rolle. Das Elternhaus war und ist beziehungsweise soll auch meiner Auffassung nach diejenige „Institution“ sein und bleiben, wo aufwachsende Menschen genügend Hilfe, Stützpunkte und Orientierung fürs Leben erhalten können. Es bedeutet aber natürlich noch lange nicht, dass dieser junge Mensch im Späteren (während seines Erwachsenwerdens- und seins) seine Entscheidungen nach wie vor nach den vom Elternhaus erhaltenen „Richtlinien“ nur und ausschließlich treffen wird. Es begegnet ihm ja während seines Werdeganges mehrere hunderte oder gar tausende neue Erfahrungen und Erlebnisse (insb. auch Wahrnehmungen im perzeptiven Bereich), die er dann auf seinem eigenen individuellen Wege bearbeitet und erwägt. Jedoch kann auch meines Erachtens – und auch aus den obigen Tatsachen resultierend – leicht behauptet werden, dass das Individuum sich sein Leben und seine Lernprozesse, zukünftige Lernstrategien dann in der Schule in erster Linie nach den im Elternhaus erworbenen Kenntnissen, Fähigkeiten und Normen richtet. Das anregungsreiche Elternhaus¹ ist vor Allem das „Haus“, wo durch Bücher und kulturelle Umwelthanregungen, durch differenzierte Gespräche eine „bessere“ Erziehung und Förderung ins Leben gerufen werden kann (s.a. Rost 2007:23). Die Schule (hierunter verstanden werden soll der Kindergarten als eine vorschulische Institution, die Grundschule und das Gymnasium / die Mittelschule) soll demnach auch meinem Eindruck nach ein Ort sein, wo die Schüler dann „die zum Elternhaus ergänzende und begleitende Fortsetzung der Erziehungs- und Bildungsarbeit in den Kindergärten und Schulen ... ernsthafter und zielstrebig“ verfolgen können (s.a. Günther/Günther 2007:13).

Schlüsselwörter: Linguistik, Bilingualismus, Sprachattitüden, Deutschunterricht, Bildung

Jorroch, Anna

Institute Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa

Individual bilingualism of German and Polish in Masuria in the sociolinguistic conditions

Summary: The aim of this paper is to present some results of the field research done to Masuria as a cultural and linguistic borderland in 2018 and 2019 within the framework of an international project Beethoven 2 and to analyse the consequences of the influences on the multilingualism in the region that are currently present in the speech of the bilingual persons. The interviews with representants of the generation born until 1945 in Masuria show their experiences in the face of the language policy in Poland and their language biographies as they were children or very young people. These factors have an effect in the individual character of the bilingualism in this region. The paper refers to authentic stories and statements that present also the phenomenon of the language contact and dialectal features of German.

Keywords: multilingualism, bilingualism, language and culture contact, German, Polish, borderland, language regime, language policy.

Jorroch, Anna

Polnische Akademie der Wissenschaften, Institut für Slawistik, Universität Warschau, Institut für Germanistik

Individuelle deutsch-polnische Zweisprachigkeit in Masuren unter ihren soziolinguistischen Umständen

Das Thema des Referates fokussiert die Sprachsituation im heutigen Masuren, dem südlichen Teil des ehemaligen Ostpreußens, das nach dem II. Weltkrieg an Polen angeschlossen wurde. Die Region dürfte als ein Grenzgebiet bezeichnet werden, in dem Vertreter der deutsch- und polnischsprachigen Siedler nebeneinander bzw. miteinander lebten und die Wohnfläche mit zahlreichen Religionsflüchtlingen aus den Niederlanden, Österreich oder auch Russland teilten. Ostpreußen war demzufolge von religiöser, kultureller und selbstverständlich auch sprachlicher Vielfalt geprägt.

Die Mehrsprachigkeit der Region wurde sowohl im 19. Jh. seitens der deutschsprachigen Verwaltung als auch im 20. Jh. nach dem II. Weltkrieg von den polnischen Behörden stark beeinflusst, so dass beide Sprachen, d.h. zuerst das Polnische, bzw. Masurische und dann das Deutsche in der Öffentlichkeit verboten wurden. Das Sprachregime, d.h. die Beschränkung des Sprachgebrauchs hatte seine Folgen in der alltäglichen Kommunikation, sowie auch in den gesellschaftlichen Verhältnissen. Im Referat soll das Phänomen einer individuellen deutsch-polnischen Bilingualität Masurens mit dem Schwerpunkt auf der deutschen Sprache und der Einstellung der Sprecher dieser gegenüber sowie Fragmente der Originalaussagen präsentiert werden. Dabei werden die Sprachbiografien der Bilingualen berücksichtigt, die über ihre Erfahrungen in den Interviews berichten

konnten, die sowohl auf Polnisch als auch auf Deutsch, das trotz der bereits erwähnten ungünstigen Umstände seine Verwendung im privaten Bereich findet, durchgeführt wurden.

Das Material wurde während einer Feldforschung im Rahmen des Forschungsprogramms Beethoven 2: LangGener Language across generations: contact induced change in morphosyntax in German-Polish bilingual speech in den Jahren von 2018 bis 2019 in Polen und in Deutschland gesammelt. Die Gespräche wurden mit Vertretern der älteren Generation der Zweisprachigen, die nach 1945 in den ehemaligen deutschen und heute polnischen Gebieten geblieben sind, und mit den Bilingualen der mittleren Generation, die nach Deutschland übergesiedelt sind, geführt und registriert. Im Rahmen des von der Deutschen Forschungsgemeinschaft und von dem Nationalen Forschungszentrum (NCN) finanzierten Forschungsprogramms entsteht ein digitales Korpus sowohl zu den Veränderungen in der Morphologie und Syntax zwischen Generationen der Bilingualen als auch zu den soziolinguistischen Faktoren in Zusammenarbeit des Instituts für Slawistik der Polnischen Akademie der Wissenschaften und des Slavistischen Instituts der Universität Regensburg.

Schlüsselwörter: Mehrsprachigkeit, Zweisprachigkeit, Sprach- und Kulturkontakt, Deutsch, Polnisch, Grenzgebiet, Sprachregime

József István

*Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Neveléstudományi Intézet Gyermeknevelési
Tanszék, Kaposvár, Magyarország*

Az iskolapszichológus szerepe és lehetőségei az általános- és középiskolában

Hazánkban a '60-as években jött létre az igény az iskolapszichológusok jelenlétére az iskolákban. A kezdeményezés pár év alatt elsikkadt. A '80-as években fogalmazódott meg újra elvárásként a pszichológusok jelenléte, és lassan kiépült az iskolapszichológiai hálózat, mely a 2000 utáni években vált általánossá. Mivel az iskolai élet valamennyi történésének van pszichológiai vonatkozása, az iskolapszichológus nélkülözhetetlen eleme lett az iskolai életnek, feladatköre is bővült, egyre sokrétűbb lett. Mára a Köznevelési Törvény kötelezően előírja iskolapszichológus alkalmazását az intézményekben.

Az iskolapszichológus tevékenysége hasznos eleme egy iskolában folyó szakmai munkának, mégis sok pedagógus teszi fel ma is a kérdést: „mire való az iskolapszichológus?”. A tapasztalat azt mutatja, hogy a pedagógusok iskolapszichológusokkal szemben megfogalmazott elvárásai, munkájukról való tudása egysíkú, nem tudják, hogy mit várhatnak el reálisan az iskolapszichológustól, miben lehet segítségükre mindennapi munkájukban. A szerző ezt a kérdéskört járja körül, bemutatva az iskolapszichológus alkalmazásában rejlő valódi lehetőségeket.

Kulcsszavak: korszerű iskolapszichológia, pedagógusok segítője, az iskola segítője, az osztályok segítője, az egyes diákok segítője

József, István

*Department of Child Education, Institute of Education, Hungarian University of Agricultural
and Life Sciences, Kaposvár, Hungary*

Possibilities of the school psychologist in the process of primary and secondary education

In our country, the need for the presence of school psychologists in schools arose in the 1960s. The initiative fizzled out in a few years. In the 1980s, the presence of psychologists was redefined as an expectation, and the school psychology network was slowly built up, which became general in the years after 2000. Since all the happenings of school life have a psychological aspect, the school psychologist became an indispensable element of school life, his scope of duties also expanded and became more and more diverse. Today, the Public Education Act requires the employment of a school psychologist in institutions.

The activity of the school psychologist is a useful element of professional work in a school, yet many teachers still ask the question: "what is a school psychologist for?". Experience shows that teachers' expectations of school psychologists and their knowledge of their work are on the same level, they do not know what they can realistically expect from school psychologists, what they can do to help them in their everyday work. The author explores this issue, presenting the real possibilities inherent in the employment of a school psychologist.

*Keywords: modern school psychology, teacher's assistant, school's assistant, class assistant,
individual student's assistant*

Karainé Gombocz Orsolya

Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, VJTK Tanárképző Tanszék, Budapest, Magyarország

Árnyékban a közösség. Tapasztalatok a közösségről a digitális oktatás idején

2020-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző Központja a Katolikus Pedagógiai Intézettel együttműködve és a Digitális Jólét Program szakmai tapasztalatainak felhasználásával a katolikus köznevelési intézmények digitális oktatási tapasztalatairól gyűjtött adatokat. A komplex kérdőív feldolgozása és az eredmények publikálása során elsősorban a digitális oktatásra, annak módszertanára, a differenciálásra, az értékelésre, a tanárok digitális kompetenciáira, a kommunikációra koncentráltunk. Kevesebb figyelmet kapott a katolikus iskola egyik lényeges meghatározójának, a közösségnek a szerepe. Tanulmányunkban választ keresünk arra, hogy miért kell figyelmünket a közösségre irányítani. Vizsgálatunk ugyanis nem csupán a különleges technikai-módszertani megoldásokról tárt föl fontos adatokat, tényeket, az is lehetővé vált, hogy az iskolai közösség alakulásának eddig nem látott, merőben új szempontból való elemzését is lehetővé tegye.

Kulcsszavak: digitális oktatás, pedagógus, egyház, közösség, iskola

Karainé Gombocz, Orsolya

Pázmány Péter Catholic University BTK, VJTK Teacher Training Department, Budapest, Hungary

The community in the shadows. Experiences of community during digital education

In 2020, the János Vitéz Teacher Training Center of Pázmány Péter Catholic University, in cooperation with the Catholic Pedagogical Institute and using the professional experience of the Digital Wellbeing Program, collected data on the digital education experiences of Catholic public education institutions. During the processing of the complex questionnaire and the publication of the results, we focused primarily on digital education, its methodology, differentiation, evaluation, digital competences of teachers, and communication. The role of the community, one of the essential determinants of the Catholic school, has received less attention. In our study, we are looking for an answer to why we should direct our attention to the community. Our investigation not only revealed important data and facts about the special technical-methodological solutions, it also made it possible to analyze the development of the school community from a totally new point of view, never seen before.

Keywords: digital education, teacher, church, community, school

Keresneyei Krisztina

Eötvös József Főiskola, Gazdálkodási Intézet, Baja, Magyarország

Az online térben zajló csoportos coachingok sajátosságainak vizsgálata

Az előadásomban arra keresem a választ, hogy az online térben zajló csoportos coaching alkalmak mennyire tudják ugyanazt a színvonalat hozni a coachok megélései alapján, mint a fizikai térben zajló alkalmak. Ennek alapos körüljárásához a fellelhető hazai és nemzetközi szakirodalmak alapján számba veszem azokat a sarokpontokat, amik egy csoportos coaching folyamat elindításához és fenntartásához szükségesek, összegezve a különböző folyamat elméleteket. A folyamatok sikerességének egyik kulcsfontosságú tényezője a szakmai szervezetek ajánlásai alapján feltárt coach kompetenciák és ezek online térben való használatának vizsgálata. Saját kutatásban kértem meg hazai coachokat, hogy önbevallásos kérdőív segítségével segítsenek az online folyamatok sajátosságainak feltárásában folyamat, eszközök és a szükséges coach kompetenciákhoz vonatkozóan.

Kulcsszavak: coaching, online, hatékonyság

Keresneyei, Krisztina

József Eötvös College, Institute of Economics, Baja, Hungary

Examining the characteristics of online group coaching

In my presentation, I examine whether group coaching sessions taking place in the online space can bring the same quality as the sessions in the physical space, based on the experiences of the coaches. In order to thoroughly explore this, I will take into account the key points that are necessary to start and maintain a group coaching process, summarizing the various process theories based on the available domestic and international literature. As one of the key factors to the success I sum up the coach competencies of the different professional organizations and examine which one of them has key importance in an online process. In my research, I asked Hungarian coaches to use a self-declared questionnaire to help me explore the specifics of online sessions in terms of process, tools and the necessary coach competencies.

Keywords: coaching, online, efficiency

Kovács Szilárd; Weber Erika

Eötvös József Főiskola, Gazdálkodási Intézet, Baja, Magyarország

Az útfüggőség hatása a gazdaság térbeli fejlődésére

Miért sikeresebb az egyik régió a másikkal? Miért kerülnek egyes térségek tartós válságba, míg más térségek könnyebben átvészelik ezen időszakokat? Az evolúciós gazdaságföldrajz az evolúciós közgazdaságtan elméleteit felhasználva igyekszik arra a kérdésre választ adni, hogy a gazdasági fejlődés időbeli alakulása és a történeti események sorozata között milyen kapcsolat, egymásra hatás figyelhető meg a térben. Az evolúciós gazdaságföldrajz egyik központi elmélete az útfüggőség, mely egyszerre bír pozitív és negatív tartalommal. Hiszen az útfüggőség során kialakuló pozitív visszacsatolási mechanizmusok eredményeként a „növekvő hozadék” válik meghatározóvá, ugyanakkor a folyamat során a térség bezáródhat egy adott struktúrába, melynek eredményeként sérülékennyé válik a régió a külső sokkokkal szemben. A tanulmány célja, hogy az útfüggőség fogalmi kereteit és folyamatát bemutassa, a gazdasági fejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait értékelje.

Kulcsszavak: evolúciós gazdaságföldrajz, útfüggőség, bezáródás, pozitív visszacsatolás

Kovács, Szilárd; Weber, Erika

Eötvös József College, Business Sciences Institute, Baja, Hungary

Effect of path dependence on spatial development

Why is a region more successful than another? Why do some areas get to a permanent crisis, while other areas get through easily these periods? The evolutionary economic geography (EEG) tries to determine the relationship between historical events and economic development. One of the central theories of EEG is path dependence, which has both positive and negative content. As a result of the positive feedback mechanisms of path dependence the "increasing returns" becomes decisive. At the same time, during the process, a region can be locked into a specific structure, from which the region becomes vulnerable to external shocks. The aim of this study is to present the conceptual framework and process of path dependence and evaluate its positive and negative effects.

Keywords: evolutionary economic geography, path dependence, lock-in, positive feedback

Ladányi Éva

Eötvös József Főiskola, Pedagógusképző Intézet, Baja, Magyarország

A szociális kommunikáció mérésének szerepe és módja serdülők körében

A szociális kommunikáció fogalmát Nagy (2000), Zsolnai és Kasik (2008) szociális kompetencia modellje alapján jelölhetjük meg kommunikációs képességként. Megfelelő szintű működését nevelési célként is megjelölik (Nagy, 1997, p. 74), hiszen hozzájárul a szociális kölcsönhatások eredményeinek a növeléséhez. Azonban a szociális kommunikáció fogalmának komplexitása előrevetíti a mérés nehézségeit, hiszen szerepet játszik meghatározásában az érzelmek percepciója és produkciója, a társas helyzetekhez való alkalmazkodás. További nehézség, hogy a szociális kommunikáció mérésére vonatkozó kutatások főként a szociális kommunikáció zavaraira koncentrálnak (pl. Rutter et al., 2003). Az előadás célja, hogy egy pilot mérés eredményeinek értékelésével bemutassa a szociális kommunikáció mérésének szerepét és nehézségeit az iskolai éhatékonysággal való összefüggésében.

Kulcsszavak: szociális kommunikáció, szociális kompetencia, iskolai éhatékonyság

Ladányi, Éva

Eötvös József College, Teacher Training Institute, Baja, Hungary

The role and ways of measuring social communication among adolescents

The concept of social communication can be defined as communication skills based social competence model of Nagy (2000), Zsolnai and Kasik (2008). An appropriate level of functioning is also identified as an educational goal (Nagy, 1997, p. 74), as it contributes enhancement of the outcomes of social interactions. However, the complexity of the notion of social communication foreshadows the difficulties of measurement, perception and production of emotions and adaptation to social situations play a role in its definition. A further difficulty is that research measurement of social communication has mainly focused on social communication disorders (e.g. Rutter et al., 2003). The aim of this presentation is to illustrate the role and difficulties of measuring social communication in relation to academic self-efficacy by evaluating the results of a pilot measurement.

Keywords: social communication, social competence, academic self-efficacy

Legac, Vladimir

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Čakovec Department, Croatia

Contemporary English Language and Teaching English Language Varieties and Culture

We can know the number of people who use English as their first language quite precisely, but English is also used today by a large part of the rest of the population on Earth for whom it is not their first language. The number of people who use it is constantly increasing and it is impossible to give an exact figure but only estimates when it comes to English as a second or foreign language. Scholars talk about several circles of the spread of the English language. English is the main language of writing scientific and scholarly papers and it is estimated that 28% of all books printed annually are written in English. Due to its sudden spread on a global scale, the English language that is in use acquires completely new features as if they belonged to new varieties. The consequence of the introduction of new elements will require, according to some authors, a re-examination of the norms of the standard English language and a re-examination of the teaching of English language varieties and the teaching of cultural elements in schools.

Keywords: contemporary English, English as a world language, global English, English as a new lingua franca, varieties of the English language, Anglophone cultures, language varieties, learning and teaching culture

Legac, Vladimir

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu, Hrvatska

Suvremeni engleski jezik i podučavanje engleskih jezičnih varijeteta i kulture

Broj ljudi koji se engleskim služe kao prvim jezikom možemo prilično precizno znati, no engleskim se jezikom danas služi i velik dio ostalog stanovništva na Zemlji kojima to nije prvi jezik. Broj ljudi koji se njime služe je u stalnom porastu i nemoguće je dati točnu brojku nego samo procjene kada je u pitanju engleski kao drugi ili strani jezik. Znanstvenici govore o nekoliko krugova širenja engleskog jezika. Engleski je glavni jezik pisanja znanstvenih radova i procjenjuje se procjenjuje da je 28% svih knjiga koje se godišnje tiskaju pisano na engleskom. Zbog svoga naglog širenja u svjetskim razmjerima, engleski jezik koji je u uporabi dobiva sasvim nova obilježja kao da je riječ o novim varijantama. Posljedica unosa novih elementa zahtijevat će prema nekim autorima i preispitivanje normi standardnoga engleskog jezika i preispitivanje učenja varijanti engleskog jezika i učenje elemenata kulture u školama.

Ključne riječi: uvremeni engleski jezik, engleski kao svjetski jezik, globalni engleski, engleski kao nova lingua franca, varijante engleskog jezika, anglofone kulture, jezične varijante, učenje kulture

Majdenić, Valentina; Kajkić, Martina

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek

Motivating students to read in the digital age

With the development of digital technology and electronic media, books and reading are increasingly falling into the background. We should cherish the book and reading, encourage students to strike a balance with regard to today's way of life. That is why the topic of this paper is "Encouraging students to read in the digital age". The aim of this paper is to investigate whether students read, how often they read, who encourages them to read, what they gain by reading, whether they have a library card and how often they visit it. Furthermore, the aim was to investigate whether digital technology interferes with children, how much time they spend using it and for what purposes, whether they have access to modern technology at all, and also whether they read e-books and which e-readers they use for that. The paper also attempted to investigate how teachers today encourage students to read, whether they recommend students books that are not on the required reading list and how much their students read such books, whether today's students read more or less than previous generations, whether today's students need more incentives than the previous ones and whether teachers use modern technology, tools and applications in teaching, what kind and how often. A questionnaire was used in printed form (for students) and in digital form (for teachers), and the survey was conducted on a sample of 100 third and fourth grade students of Ivan Mažuranić Elementary School, Josip Kozarac Elementary School in Vinkovci and a sample of 61 teachers from the county area of Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska, Brodsko-posavska, Virovitičko-podravska, Šibensko-kninska, Zagrebačka and the City of Zagreb.

Keywords: reading, digital age, encouragement, student

Majdenić, Valentina; Kajkić, Martina

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek

Poticanje učenika na čitanje u digitalnome dobu

Razvojem digitalne tehnologije i elektronskih medija knjiga i čitanje sve više padaju u drugi plan. Treba njegovati knjigu i čitanje, poticati učenike da naprave balans s obzirom na današnji način života. Zbog toga je tema ovoga rada poticanje učenika na čitanje u digitalnome dobu. Cilj ovoga rada jest istražiti čitaju li učenici, koliko često čitaju, tko ih potiče na čitanje, što dobivaju čitanjem, posjeduju li iskaznicu gradske knjižice i koliko ju često posjećuju. Nadalje, željelo se istražiti ometa li djecu digitalna tehnologija, koliko vremena provode koristeći se njome i u koje svrhe, posjeduju li uopće modernu tehnologiju te osim toga čitaju li e-knjige i kojim se e-čitačima za to služe. U radu se također željelo istražiti kako učitelji u današnje vrijeme potiču učenike na čitanje, preporučuju li učenicima knjige koje nisu na popisu lektire i koliko njihovi učenici čitaju takve knjige, čitaju li današnji učenici manje ili više nego prijašnji naraštaji, trebaju li današnji učenici više poticaja nego prijašnji te koriste li se učitelji modernom tehnologijom, alatima i aplikacijama u nastavi, kakvim i koliko često. Za istraživanje se koristio anketni upitnik u tiskanome obliku (za učenike) i u digitalnome obliku (za učitelje), a istraživanje je provedeno na uzorku od 100 učenika trećih i četvrtih razreda Osnovne škole Ivana Mažuranića i Osnovne škole Josipa Kozarca u Vinkovcima te na uzorku od 61 učitelja i učiteljica s područja Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske, Virovitičko-podravske, Šibensko-kninske, Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Ključne riječi: čitanje, digitalno doba, poticanje, učenik

Miklós Péter

Tornyai János Múzeum, Könyvtár és Művelődési Központ, Hódmezővásárhely, Magyarország

„Népben gyökerező magyarságélmény”

Bálint Sándor és a tanítóképzés

Bálint Sándor (1904–1980), az újszegedi katolikus tanítóképző intézet két világháború közötti tanára, a szegedi egyetem bölcsészkarának egykori professzora, a Demokrata Néppárt volt parlamenti képviselője, s ahogy tisztelői régóta nevezik: „a legszögédibb szögedi”. A következőkben Bálint Sándor életrajzának, kutatói pályájának, valamint oktatási és felsőoktatási tevékenységének áttekintése után egy, a néprajztudomány és a tanítóképzés kapcsolatát vizsgáló 1936-ban elhangzott előadását – s az abban fölbukkanó pedagógiai tartalmakat (így például a lokális identitást erősítő, illetve az élménypedagógiai elemeket stb.) – mutatom be. Kijelenthető Bálint Sándorról, hogy egész életében a magyarsághoz és a Kárpát-medencei népekhez kötődő vallási tradíciókat gyűjtötte: a katolikus szokások mellett – többek között – a református, evangélikus, görög katolikus, ortodox rítusokat éppúgy számba vette és elemezte, mint a szlovák, szerb, román, német, ruszin népszokásokat. Európai látókörű, tudományos munkásságában mindig újító és nyitott szellemű volt, s közben – szinte már gyermeki ragaszkodással – kötődött a katolicizmushoz és szegedi-alsóvárosi gyökereihez.

Kulcsszavak: neveléstörténet, tanítóképzés, élményalapú pedagógia, Bálint Sándor

Miklós, Péter

Tornyai János Museum, Library and Cultural Centre, Hódmezővásárhely, Hungary

„Hungarian-experience is rooted in the nation”

Sándor Bálint and the teacher training

Sándor Bálint (1904-1980) was a teacher at the Szeged Catholic Teacher Training College between the two world wars, he was a former professor of Ethnography at Szeged University, a Member of Parliament for the Democratic People Party and he was also known as the most authentic person representing the city of Szeged (in Hungarian „a legszögédibb szögedi). In my presentation I am going to give a brief review of his life and his research, Furthermore I am going to summarize his work as an educator in various universities. Finally I aim to overview his report of 1936 regarding the connection between ethnography and teacher training, which highlights pedagogical content (for example elements that strengthen local identity and elements of experimental education etc.) Sándor Bálint devoted his life to research Hungarian ethnicity and religious traditions connected to people of the Carpathian Basin, besides Catholic, Calvinist, Lutheran, Greek Catholic and Orthodox traditions, he also studied and analysed the cultural customs and traditions in Slovakian, Serbian, Romanian, German and Rutherian ethnicities. He was a European minded, innovative person and had a breadth of view for scientific work, while keeping his connection to his Catholic identity and the Great Hungarian Plain.

Kulcsszavak: history of education, teacher training, pedagogical experience, Sándor Bálint

Mikulan, Krunoslav; Legac, Vladimir

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Čakovec Department, Croatia

The Translator as a Potential „Third Voice“ of the Free Indirect Discourse

The paper will present the results of a research study into the point of view in free indirect discourse regarding the identification and perception of the "dual voice" and the influence of the translator as a potential agent of the "third voice" of free indirect discourse. The research is based on an excerpt from Jane Austen's novel, *Pride and Prejudice*. It was conducted on two groups of respondents: 40 non-native speakers of English as a foreign language who study it at the Faculty of Teacher Education and two groups of 40 native speakers of Croatian, studying to become elementary school teachers of core subjects. Special attention is paid to two different existing versions of the translation from English into Croatian.

The following questions are analyzed:

1. Do readers hear a "dual voice" when reading fragments of free indirect discourse?
2. What contexts influence the identification of the point of view?
3. Is there a difference between the results obtained between non-native speakers of English reading the original literary text in a foreign language and native speakers of Croatian reading the same text in two different translations?
4. Did the translators influence the reader's perception in any way?
5. Is there a "third voice" of free indirect discourse?

Keywords: Free indirect discourse, reading, dual voice, third voice, role of the translator

Mikulan, Krunoslav; Legac, Vladimir

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu, Hrvatska

Prevoditelj kao potencijalni „treći glas“ slobodnoga neupravnog diskursa

Rad će prikazati rezultate istraživanja motrišta u slobodnom neupravnog diskursu u pogledu identifikacije i percepcije „dvostrukoga glasa“ te utjecaj prevoditelja kao potencijalnoga nositelja „trećega glasa“ slobodnoga neupravnog diskursa. Istraživanje se temelji na ulomku iz romana Jane Austen, *Ponos i predrasude*. Provedeno je na tri skupine ispitanika: 40 neizvornih govornika engleskog kao stranog jezika koji ga studiraju na Učiteljskom fakultetu i dva puta po 40 izvornih govornika hrvatskoga jezika, studenata Učiteljskog fakulteta. Posebna pozornost posvećuje se dvama različitim inačicama prijevoda s engleskoga na hrvatski.

Analiziraju se sljedeća pitanja:

1. Čuju li čitatelji „dvostruki glas“ kad čitaju ulomke slobodnog neupravnog diskursa?
2. Koji konteksti utječu na identifikaciju gledišta?
3. Ima li razlika između rezultata dobivenih između neizvornih govornika koji čitaju izvorni književni tekst na stranom jeziku i izvornih govornika koji čitaju isti tekst u dva različita prijevoda?
4. Jesu li prevoditelji na bilo koji način utjecali na percepciju čitatelja?
5. Postoji li „treći glas“ slobodnog neupravnog diskursa?

Ključne riječi: Slobodni neupravni diskurs, čitanje, dvostruki glas, treći glas, uloga prevoditelja

Pajrok Andor

Eötvös József Főiskola, Gazdálkodási Intézet, Baja, Magyarország

Költségallokáció gyakorlata a magyar szállodaipar szereplőinek körében

Napjaink változó üzleti környezetben a vállalkozások vezetőinek széleskörű információra van szükségük ahhoz, hogy a sikeresen versenyezzenek globalizált világunk versenypalettáján. Nélkülözhetetlen a döntések alapjául szolgáló üzleti folyamatok és termékstruktúrák mélyreható elemzése, a kínálati portfólió önköltségének, költség szerkezetének mélyreható ismerete.

A Szállodaipar Egységes Számviteli Rendszere (USALI) a költség-számvitel tartalmi keretére építve a vendéglátóiparban érintett vezetők információigényének enyhítése érdekében született meg. A dokumentum közel száz éves fennállása ellenére nem foglal állást a költségelosztás kérdéséről. Jelen tanulmány a Magyar Éttermek és Szállodák Szövetsége tagsági jogvisztonnyal rendelkező szálláshely-szolgáltatók köréből merített 74 elemű mintát tartalmazó empirikus kutatás eredményeit ismerteti. A primer kutatás eredménye rámutat, hogy a hazai iparág szereplői döntően a hagyományos költségelosztási apparátusára támaszkodnak.

Kulcsszavak: költségelosztás, USALI, költségelosztási kulcsok, magyar szállodaipar

Pajrok, Andor

Eötvös József College, Institute of Business and Management, Baja, Hungary

Cost allocation practices between participants of the Hungarian hotel industry

As a result of the changing business environment, decision-makers need more and more information. For businesses to successfully compete in our globalized world, an in-depth analysis of their business processes and product structure, monitoring the cost of their products and services is the basis for their decisions.

The Uniform System of Accounts in the Lodging Industry (USALI) was created to satisfy the information needs of managers involved in the hospitality industry, based on the content framework of cost accounting. Despite the existence of the document for almost a hundred years, it does not take a position on the issue of cost allocation. This study presents the results of an empirical research with a sample of 74 elements drawn from the group of accommodation providers who are members of the Hungarian Restaurants and Hotels Association. The results of the primary research show that the actors of the domestic industry mainly rely on the traditional cost allocation methods.

Keywords: cost allocation, USALI, cost drivers, Hungarian Hotel Industry

**Pap Ferenc; Szetey Szabolcs; Fehér Ágota; Lehoczky Mária
Magdolna**

Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar, Nagykőrös, Magyarország

**A nagykovári református tanítóképzés a 19-20. században a
tehetséggondozás tükrében¹**

Az első magyar nyelvű neveléstudományi rendszer² megalkotója, Zákány József (1785–1857) a nevelésnek elengedhetetlen részeként tekint az ember különböző „tehetségeinek” komplex kibontakoztatására: az értelem, az emlékezőtehetség, az ítélő- és képzelőerő, a szívbeli érzés, az erkölcsi és a vallásos érzés szerepére a lelki tehetségek gazdagításában. Munkánk során arra keressük a választ, hogy hogyan valósult meg ezen területek fejlesztése és kölcsönös egymásra hatása a nagykovári tanítóképző – mint országunk egyik legrégebb, folytonosságát és hatását tekintve is kiemelkedő tanítóképző intézménye³ – 19-20. századi értesítői nyomán. Mindezek által célunk a nagykovári tanítóképző református szellemiségére is építve az intézmény tehetséggondozásban betöltött szerepének pontosítása.

Kulcsszavak: református tanítóképzés, tehetséggondozás, Zákány József neveléstudományi rendszere

**Pap, Ferenc; Szetey, Szabolcs; Fehér, Ágota; Lehoczky, Mária
Magdolna**

Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar, Nagykőrös, Magyarország

**The Reformed teacher training in Nagykőrös in the 19th and 20th
centuries in the light of talent management¹**

The creator of the first educational science system in Hungarian², József Zákány (1785–1857), considers the complex development of various human "talents" as an essential part of education: the intellect, memory, judgment and imagination, inner feelings, moral and on the role of religious feeling in the enrichment of spiritual talents. In the course of our work, we are looking for the answer to how the development of these areas and their mutual influence were realized in the Nagykőrös teacher training school – as one of the oldest and outstanding teacher training institutions in our country in terms of its continuity and impact³ – based on the 19th and 20th century notices from the Nagykőrös teacher training school. Through all of this, our aim is to clarify the role of the institution in talent management, also based on the Reformed spirit of the Nagykőrös teacher training school.

Keywords: reformed teacher training, talent management, József Zákány's educational science system

Pékné Sinkó Csenge

MATE Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet, Gyógypedagógia Tanszék, Kaposvár, Magyarország

A nyelvi képességek és a családi háttér kapcsolata

Az anyanyelv-elsajátítás során kiemelt jelentőségű a társas környezet, az elérhető nyelvi minta. A gyermekek számára az elsődleges nyelvi környezetet a család jelenti. A nyelvi képességek fejlődését meghatározzák továbbá a gyerek anatómiai-fiziológiai adottságai, a szűkebb és tágabb környezet, valamint a nevelés. A családi háttér nyelvi fejlettségre gyakorolt hatásának vizsgálatára egy megyeszékhely két óvodájában, 87 nagycsoportos korú gyermek nyelvi képességeinek felmérése valósult meg, melynek keretében a szókincs, az önálló szóbeli szövegalkotás, a verbális szövegemlékezet került fókuszba. Eszközként egy saját összeállítású feladatsor állt rendelkezésre. A vizsgálatot szülői kérdőív egészítette ki, mely lehetővé tette az eredmények több szempontból történő értelmezését, kiemelten a nyelvi teljesítmény és az elsődleges szocializációs közeg jellemzőinek összefüggéseit.

Kulcsszavak: nyelvi képességek, nyelvi szocializáció, család

Pékné Sinkó, Csenge

MATE Kaposvár Campus, Institute of Educational Sciences, Department of Special Education, Kaposvár, Magyarország

The relationship between language abilities and family background

When learning the mother tongue, the social environment and the available language pattern are of particular importance. For children, the primary language environment is the family. The development of language skills is also determined by the child's anatomical and physiological characteristics, the narrower and wider environment. During my research, I investigated the effect of family background on language development. The language abilities of 87 children preparing for school were assessed (vocabulary, oral text creation, verbal text memory). I used a self-made task set. The examination was supplemented by a parental questionnaire.

Keywords: language skills, language socialization, family

Pintér Éva; Bagó Péter

*Budapesti Corvinus Egyetem, Vállalkozás és Innováció Intézet
Budapesti Corvinus Egyetem, Vállalkozás és innováció intézet, Innováció és üzleti inkubáció
tanszék*

A pénzügyi tudás és digitalizáció szerepe az oktatási módszerek változásában

A technológiai fejlődést tekintve, manapság az egyik legfontosabb digitalizációs következmény a mobilalkalmazások fejlesztése volt. A mai világban már majdnem minden embernél van okostelefon, amelyre letöltve a bank alkalmazását számos funkció érhető el az adott szoftvertől függően.

A fiatal generációk más digitális attitűddel és más pénzügyi tudással rendelkeznek, mint az idősebbek, ezért máshogy is kell oktatni őket, ami egy óriási kihívás az oktatásban. Egy saját kérdőív segítségével több, mint 3000 fiatalat kérdeztünk meg. A kockázatvállaláshoz való hozzáállás, a pénzügyi tudás és döntéshozási képesség, a digitális attitűd és a pénzügyi technológiák és innovációk terén szerzett ismereteik összefüggéseire építve, és profilt alkotva arról, hogy az új digitális korszakban milyen az információk iránti befogadási képességük.

A kérdések különböző fókuszból közelítik meg az egyéni hozzáállást, a tudás-képesség-attitűd kontextus összemérésének iránya rávilágít arra, hogyan érdemes a fiatal generációt pénzügyi tudásra oktatni.

Kulcsszavak: pénzügyi kultúra, digitalizáció, attitűd, oktatásmódszertan

Pintér, Éva; Bagó, Péter

*Corvinus University of Budapest, Institute of Entrepreneurship and Innovation
Corvinus University of Budapest, Institute of Entrepreneurship and Innovation, Department of
Innovation and Business Incubation*

The role of financial literacy and digitalization in changing educational methods

In terms of technological development, one of the most important digitalization implications today has been the development of mobile applications. In today's world, almost everyone has a smartphone, on which they can download the bank's application and access a wide range of functions depending on the software.

Young generations have a different digital attitude and different financial knowledge than older generations, so they need to be educated in a different way, which is a huge challenge in education. Using a proprietary questionnaire, we surveyed more than 3000 young people. Building on the correlations between their attitudes to risk-taking, financial knowledge and decision-making, digital attitudes and knowledge of financial technologies and innovations, and profiling their capacity to absorb information in the new digital age.

The questions approach individual attitudes from a different focus, and the direction of the knowledge-skills-attitudes context comparison sheds light on how to educate the young generation in financial literacy.

Keywords: financial literacy, digitalization, attitude, educational methodology

Plavac, Morana

Eötvös József Főiskola, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Magyarország

Young prose and phrases

Young prose is a creative prose style of the seventies of the 20th century, and it was also called *prose in jeans* because its characters are young people from the city. *Young prose* builds its special style on the basis of the conversational style of urban youth, and this style includes jargon, hooligan expressions, vulgarisms, clichéd expressions and even idioms. So, on the selected works, the so-called of *young prose*, idioms will be presented, thus showing that individual freedom is the greatest in the literary and artistic style, the writer designs the language of his work and thereby restores the standard of language.

Keywords: prose in jeans, idioms, phraseology

Plavac, Morana

Eötvös József Főiskola, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Magyarország

Mlada proza i frazemi

Mlada je proza stvaralački prozni stil sedamdesetih godina 20. stoljeća, a nazivan je i *prozom u trapericama* zato što su njezini likovi mladi ljudi iz gradske sredine. Svoj posebni stil mlada proza gradi na osnovi razgovornog stila gradske mladeži a taj stil podrazumijeva žargon, huliganske izraze, vulgarizme, klišeizirane izraze pa tako i frazeme. Dakle, na odabranim djelima tzv. *mlade proze* dat će se prikaz frazema te tako pokazati kako je u književnoumjetničkom stilu individualna sloboda najveća, pisac govori svojega djela osmišljava i time obnavlja standard jezika.

Ključne riječi: proza u trapericama, frazemi, frazeologija

Pogány Csilla

Eötvös József Főiskola, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Magyarország

Együttműködésben a jövő, avagy hogyan orvosolhatnánk néhány, a tanítóképzésben évek óta megoldatlan problémát?

A demográfiai helyzetből és a szakma alacsony társadalmi presztízséből adódóan a tanítóképzés továbbra sem számolhat magas hallgatói létszámokkal a vidéki intézményekben. Ez utóbbiak a legnagyobb erőfeszítések árán sem tudják számottevően növelni a nappali tagozatos hallgatók létszámát. Mindeközben a közoktatás egyre fokozódó tanító hiánnyal kénytelen szembesülni. A tanító szakot választó hallgatók pedig sokszor külső kényszer hatására (az alacsony hallgatói létszám miatt) választanak olyan, preferenciájukkal nem egybevágó, műveltségterületet, amelyet az adott intézmény abban a tanévben indítani tud. Ebből adódóan nemcsak tanítójelöltből van kevés, hanem országosan jelentős hiány lép fel bizonyos műveltségterületek művelői tekintetében is. Úgy vélem, hogy más vidéki közoktatási és felsőoktatási intézményekkel, tankerületekkel együttműködve és a kölcsönösen előnyös megállapodások elvét szem előtt tartva, ebben a hátrányos helyzetben is kidolgozható olyan stratégia, ami némileg enyhítheti a tanítóképzésben jelenlévő gondokat.

Kulcsszavak: tanítóképzés, stratégia, együttműködés

Pogány, Csilla

Eötvös József College, Department of National Minorities and Foreign Languages, Baja, Hungary

Collaboration, The Keyword of The Future in Solving the Long-Standing Problems of Primary Teacher Training?

Due to the demographic situation and to the low prestige of the profession, the regional training institutions cannot expect a considerable increase in the number of students who choose to be primary school teachers. Despite their greatest efforts, these institutions are not able to attract an increasing number of regular students. Meanwhile, Hungarian primary education faces an ever growing lack of primary school teachers. Moreover, the students who train to be primary school teachers are often forced by the circumstances (that is the low number of students) to choose a field of study that does not reflect their own preference, but one which lies within the possibilities of the institution that they attend. As a result, Hungary has to face the problem of a reduced number of students, but also a low number of professionals entitled to work in a certain field of study. I believe, that by mutually advantageous cooperation agreements with regional primary schools, other regional higher education institutions and local education authorities, we are able to build a strategy that could somewhat ameliorate the long-standing problems of primary teacher training.

Keywords: primary teacher training, strategy, collaboration

Posavec, Ana-Marija

Eötvös József Főiskola, Department of Croatian at the Institute for Foreign and Minority Languages, Baja, Hungary

Representation of war experiences in Zoran Žmirić's novel *Blockbuster*

The paper analyzes the representation of the war experiences of a group of soldiers on the front line of the battlefield during the Homeland War, depicted in the novel *Blockbuster* (2009) by the writer Zoran Žmirić. The thematization of warrior activities is based on the intertwining of military operations and scouting actions with the presentation of personal moral doubts, psychological traumas of individuals and collectives. In the novel, the characters specific to contemporary Croatian war prose are shaped in an interesting way (figures of warriors-defenders, enemies, victims, traitors, war invalids). Relying on the theoretical-methodological assumptions of selected narratological concepts, literary studies of memory and theories of disability, the paper will analyze the narrative strategies used to thematize the war experience in Žmirić's action war novel; the role of retrospective narrative episodes will be investigated, the hint of post-traumatic stress disorder (PTSD), the role of amputation metaphors, and the design and purpose of warrior instruments will be also investigated.

Keywords: war experience, Homeland War, memory, novel, soldiers

Posavec, Ana-Marija

Eötvös József Főiskola, Odsjek hrvatskoga jezika pri Institutu za strane i manjinske jezike, Baja, Hungary

Reprezentacija ratnih iskustava u romanu *Blockbuster* Zorana Žmirića

Rad analizira reprezentiranje ratnih iskustava skupine vojnika na prvoj crti ratišta za vrijeme Domovinskoga rata prikazanih u romanu *Blockbuster* (2009.) riječkoga književnika Zorana Žmirića. Tematiziranje ratničkoga djelovanja bazira se na prepletanju vojnih operacija i izviđačkih akcija s prikazom osobnih moralnih dvojbi, psihičkih trauma pojedinca i kolektiva. U romanu su na zanimljiv način oblikovani likovi specifični za suvremenu hrvatsku ratnu prozu (figure ratnika-branitelja, neprijatelja, žrtve, izdajnika, ratnih invalida). Oslanjajući se na teorijsko-metodološke postavke odabranih naratoloških koncepata, književnih studija pamćenja i teorija invaliditeta, rad će analizirati narativne strategije kojima se u Žmirićevu akcijskom ratnom romanu tematizira ratno iskustvo; istražiti će se uloga retrospektivnih narativnih epizoda, problematizirati nagovještaj posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP), uloga metaforike amputacije te oblikovanje i svrha ratničkog instrumentarija.

Ključne riječi: ratno iskustvo, Domovinski rat, pamćenje, roman, vojnici

Prawdzc, Irena

Institut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa

Language ideologies in the Polish-German speech corpus LangGener

The multi-modal LangGener corpus was developed as part of a research project *Language across Generations: Contact Induced Change in Morphosyntax in German-zwei olish Bilingual Speech* (2018-2023). The aim of it is to investigate natural spoken data of German-Polish bilinguals on several layers of interpretation. It represents two sociolinguistically different groups and investigates linguistic variation at the intersection of contact linguistics and sociolinguistics.

The corpus consists of over 78 hours of recordings with 58 speakers in Polish and German. One of the studied groups includes persons born on the territories of the German Reich that were incorporated into Poland after World War II. Those persons stayed in Poland after the shift of state borders. The second studied group includes persons born after World War II. Those persons migrated from Poland to Germany.

The corpus was annotated grammatically and sociolinguistically. Sociolinguistic annotation is based on three categories: language conceptualization, domain and life phase. The first category embraces *language ideologies* – a system of beliefs about language commonly accepted in a given society. The most widespread language ideologies are not questioned (Wolfram 1998: 109; Chromik 2014: 69). Language ideologies are perceptions of language and they justify and rationalise processes such as language acquisition, use, shift, and loss.

In my presentation I would like to show the language ideologies on the basis on sociolinguistically annotation in the LangGener corpus.

Keywords: sociolinguistics, corpus linguistics, language ideologies, Polish-German bilingualism

Prawdzc, Irena

Institut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa

Sprachideologien im LangGener-Korpus. Die deutsch-polnische Zweisprachigkeit

Das Ziel des Referats ist die Präsentation der Sprachideologien, die aufgrund des Sprachkorpus der deutsch-polnischen Zweisprachigkeit gezeigt werden können.

Das multimodale LangGener-Korpus wurde als eines der Resultate des wissenschaftlichen Projektes (2018-2023) *Language across Generations: Contact Induced Change in Morphosyntax in German-Polish Bilingual Speech* gebaut. Es repräsentiert zwei soziolinguistisch unterschiedliche Gruppen, wobei sowohl linguistische als auch soziolinguistische Aspekte betrachtet werden.

Das Korpus beinhaltet 78 Stunden Aufnahmen in beiden Sprachen mit 58 InterviewerInnen. Eine der untersuchten Generationen bilden Personen, die bis 1945 in Polen in den zu Deutschland gehörenden Gebieten lebten. Die andere besteht aus Personen, die in Polen in diesen Gebieten geboren wurden und derzeit in Deutschland leben.

Das Korpus wurde sowohl sprachbezogen als auch soziolinguistisch annotiert. Die soziolinguistische Annotation fasste drei Kategorien um: *Konzeptualisierung der Zweisprachigkeit, Lebensperiode* und *Sprachdomäne*. Im Rahmen der ersten Kategorie wurde *Sprachideologie* annotiert. Unter diesem Begriff verstehen wir das in einer Gemeinschaft anerkannte System von Überzeugungen über die Sprache. In ihrer allgemeinsten Form werden *Sprachideologien* nicht hinterfragt (Wolfram 1998: 109; Chromik 2014: 69). Die Sprachideologien als Vorstellungen über die Sprachen begründen und rationalisieren den Sprach(en)erwerb, -gebrauch, -erhalt, -wechsel und -verlust.

In meiner Präsentation werde ich die Sprachideologien auf der Basis von der soziolinguistischen Annotation im Korpus zeigen und besprechen.

Schlüsselwörter: Soziolinguistik, Korpuslinguistik, Sprachideologien, deutsch-polnische Zweisprachigkeit

Simeunovic, Vlado; Milic, Sanja

Faculty of Education Bijeljina, University of East Sarajevo

The application of data mining in predicting the retention of graduate students in postgraduate-master's studies

This research was conducted to determine the attrition and retention factors of graduate students and to find a way to increase the retention rate of graduate students in master's studies. In our work, we tried to use the data on students in the faculty's database, using data mining, to set up a model for predicting the possible retention of graduate students in postgraduate-master's studies.

We used only those data that are currently in the database, although we believe that it is necessary to include some other variables, which could be of particular importance. Our database includes all graduated students at the classroom teaching department at the Faculty of Education in Bijeljina, who studied according to the rules of the Bologna Declaration, that is, who enrolled in the first cycle of studies from the academic year 2008 to 2018.

Using two data mining techniques neural network and a decision tree, we obtained the variables that most accurately predict that a student will enroll in a second cycle of studies at the same faculty after the first cycle of studies.

Although the tools possessed by artificial intelligence are diverse and enable high-quality decision-making in many segments of human functioning, the databases of higher education are often redundant and disconnected in a single system, which, in terms of analytics, makes it difficult to use that data for projections and planning work in the future.

Keywords: student retention, neural networks, decision tree

Simeunović, Vlado; Milić, Sanja

Pedagoški fakultet u Bijeljini, Univerzitet u Istočnom Sarajevu

Primjena data mininga u predviđanju zadržavanja diplomiranih studenata na postdiplomskim-master studijama

Ovo istraživanje je sprovedeno da bi se utvrdili faktori osipanja i zadržavanja diplomiranih studenata i pronašao način povećanja stope zadržavanja diplomiranih studenata na master studijama.

U našem radu mi smo pokušali da sa podacima o studentima koji se nalaze u bazi fakulteta, koristeći data mining-a, postavimo model predviđanja mogućeg zadržavanja diplomiranih studenata na postdiplomskim-master studijama.

Koristili smo samo one podatke koji se trenutno nalaze u bazi, iako smatramo da je potrebno uključiti još neke varijable, koje bi mogle biti od posebne važnosti. Naša baza podataka obuhvata sve diplomirane studente na odsjeku razredne nastave na Pedagoškom fakultetu u Bijeljini, koji su studirali prema pravilima Bolonjske deklaracije, odnosno koji su upisivali prvi ciklus studija od akademske 2008. do 2018. godine.

Koristeći dvije tehnike dejta maninga neuronske mreže i stablo odlučivanja dobili smo varijable koje najtačnije predviđaju da će student poslije prvog ciklusa studija upisati drugi ciklus studija na istom fakultetu.

Iako su alati koje posjeduju vještačke inteligencije raznovrsni i omogućavaju kvalitetno donošenje odluka u mnogim segmentima ljudskog funkcionisanja, baze podataka visokog obrazovanja, često su redundantne i nepovezane u jedinstven sistem, što u smislu analitike, otežava korišćenje tih podataka za projekcije i planiranje rada u budućnosti.

Cljučne riječi: zadržavanje studenata, neuronske mreže, stablo odlučivanja

Skok, Zdravka

Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu

A Small Dictionary of the Međimurje Dialect

A Small Dictionary of the Međimurje Dialect is a project that was created as a part of the Croatian teaching in the first grade of high school. According to the Annual Implementation Plan for the first grade, the assigned material includes the Croatian language with all its forms. In order to vividly present the forms of Croatian language, specifically, local tongues in Međimurje, students have created a digital Small Dictionary of the Međimurje Dialect with audio recordings.

With this way of working, we encouraged the students to explain the difference between the Croatian language as a system of local tongues and the Croatian standard language, to critically select the appropriate digital technology, to collaboratively learn and work in a team, and to describe and accept their own cultural and national identity in relation to other cultures.

Keywords: Dictionary, Međimurje Dialect, Croatian language teaching

Skok, Zdravka

Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu

Mali međimurski rječnik

Mali međimurski rječnik je projekt koji je nastao u okviru nastave hrvatskog jezika u 1. razredu gimnazije. Prema Godišnjem izvedbenom planu za 1. razred predviđena je obrada hrvatskog jezika sa svim svojim oblicima. Da bismo zorno prikazali oblike hrvatskog jezika, konkretno, mjesne govore u Međimurju, učenici su izradili digitalni Mali međimurski rječnik s audiozapisima.

Ovakvim smo načinom rada potaknuli učenike da objašnjavaju razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnoga jezika, da kritički odabiru odgovarajuću digitalnu tehnologiju, suradnički uče i rade u timu te opisuju i prihvaćaju vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture.

Ključne riječi: rječnik, međimurski govori, nastava Hrvatskog jezika

Szabó-Szettele Katinka

Eötvös József Főiskola, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Magyarország

A Kreatív Pedagógia Kutatóműhely szakmai tevékenyége

A kreativitást középpontba állító oktatási koncepciók szerint a kreatív pedagógia azt a tanítási-tanulási folyamatot jelenti, amely a személyiségben rejlő kreatív potenciál kibontakozását szolgálja, ám ugyanakkor a sikeres tudáselsajátítást is támogatja (Szettele, 2020). A kreativitás fejlesztése ugyanis lehetővé teszi az énhatékonyság kialakulását, valamint pozitív érzelmek megélését, amelynek funkciója, hogy energizálja az ismeretszerzés, a képességek és kompetenciák kiépítésének folyamatát (Oláh, 2004). A bajai Eötvös József Főiskolán létrehozott Kreatív Pedagógia Kutatóműhely keretében több olyan kezdeményezés is elindult, amelynek célja a kreatív tanítási-tanulási szemlélet kialakítása, támogatása, elsősorban a gyakorló pedagógusok körében. Ilyen a kutatási szeminárium, a pedagógus coaching, valamint *A kreativitás fejlesztése iskolai környezetben* című akkreditált pedagógus továbbképzés. Ezen kívül az elmúlt tanévben egy pedagógiai kísérletet is megvalósítottunk, amely a kreatív szövegalkotás fejlesztésére irányult az általános iskola 6. osztályában.

Kulcsszavak: kreativitás, divergens gondolkodás, fejlesztés, szövegalkotás

Szabó-Szettele, Katinka

Eötvös József College, Institute of Nationalities and Foreign Languages, Baja, Hungary

Activities of the Creative Pedagogy Research Programme

According to educational concepts that focus on creativity, creative pedagogy means a teaching-learning process that serves the development of the creative potential of the individual, but at the same time supports the successful acquisition of knowledge (Szettele, 2020). The development of creativity enables the development of self-efficacy and the experience of positive emotions, which have the function of energising the process of acquiring knowledge and building skills and competences (Oláh, 2004). Within the framework of the Creative Pedagogy Research Programme established at the Eötvös József College in Baja, several initiatives have been launched with the aim of developing and supporting a creative approach to teaching-learning, primarily among practising teachers. These include a research seminar, teacher coaching, and an accredited teacher training course entitled *Enhancing Creativity in School Environment*. In addition, during the last academic year, a pedagogical experiment was carried out to develop creative writing in the 6th grade of primary school.

Keywords: creativity, divergent thinking, development, writing

Szerb Katalin; Szerb György

*Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Egyetemi Hallgatók, Pécs, Magyarország
Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Testnevelési és Sport Intézet Intézetigazgató-
helyettesMagyarország*

Új edzéseszközökkel és mozgásformákkal a középiskolások elhízása ellen

Hazánkban az elhízás ma már népbetegség. A túlsúly számtalan betegség kialakulásának forrása, ami egyéni, társadalmi, gazdasági és egészségügyi problémákat is felvet. Az elhízás hátterében gyakran a mozgásszegény életmód áll.

Az egészséges életmódra nevelés fontos szerepet játszik a középiskolában

E kutatás célja, hogy egy középiskolás osztály vizsgálatán keresztül bemutassa, hogyan lehet új, népszerű mozgásformák, edzések segítségével egyéni teljesítményt, képességet figyelembe véve hatékonyan fejleszteni, és az esetleges túlsúlyt, elhízást rendszeres mozgással korrigálni.

A kutatásban használt Polar OH1 optikai pulzuszámoló segítségével érdekesebb hatékonyabbá tehető a sportfoglalkozások, objektíven mérhető az állóképesség, a terhelhetősége, és könnyen növelhető a motiváció. A mérési eredmények és az érintettekkel történt konzultációk alapján egyéni edzésprogramot állítottunk össze a túlsúlyos és kövér diákok fejlesztésére.

Kulcsszavak: pulzuszámolás, terhelési zóna, BMI index, elhízás, egyéni edzésprogram

Szerb, Katalin; Szerb, György

*University of Pécs Faculty of Health Science, university student Pécs, Hungary
University of Hungarian Agriculture and Science of Life, Assistant Director of the Institute of
Physical Education and Sports Kaposvár, Hungary*

With new means of training and new exercises against overweight in secondary schools

Being overweight is now a household illness in Hungary. Too much weight is the source of numerous diseases, which brings up individual, social, economic and health problems as well. The underlying cause of being overweight is often a lifestyle with little exercise.

The education for a healthy lifestyle plays an important role in secondary schools.

The goal of this research is to demonstrate through the investigation of a class in a secondary school how to improve individual performance considering ability with the help of new and popular exercises and trainings and how to correct possible overweight and obesity. With the help of the optical pulsiometer Polar OHI, which was used during the research, the sports trainings are much more interesting and effective, the stamina can be measured objectively and we can clearly see how much load we can put on the individual and the motivation of the students can easily be augmented. On the basis of the results of measures and the consultations with the students we set up individual training plans for the students who were overweight and fat.

Keywords: pulse taking, endurance zone, BMI index, being overweight, individual training plans

Szócs Krisztina

Eötvös József Főiskola, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Magyarország

Elégedett pedagógus- elégedett tanuló: nyelvtanári jóllét a közelmúlt kutatásai tükrében

A tanári jóllét (well-being) egy olyan alapvető erőforrás, amely meghatározza a pedagógus eredményességét, segíti az önmegvalósítást és a kreatív gondolkodást. A pedagógus jólléte különös jelentőséggel, multiplikátor hatással bír, mivel a tanár képes befolyásolni tanulói hangulatát és érzelmi jóllétét.

A tanulmány betekintést nyújt a nyelvtanári jóllét elméleti hátterébe a közelmúlt kutatási eredményein keresztül, bemutatja a pedagógus szakmai és személyes élete közötti holisztikus összefüggéseket, szem előtt tartva az idegennyelv-oktatás kontextusának kritikus szerepét, és azokat az egyedi stressztényezőket, amelyekkel az oktatók pályájuk különböző szakaszaiban szembesülnek.

Kulcsszavak: jóllét, nyelvtanár, pozitív pszichológia

Szócs, Krisztina

Eötvös József College, Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Intézet, Baja, Hungary

Happy teacher- happy student: Teacher wellbeing reflected in recent research

Teacher well-being is a fundamental resource that determines the effectiveness of the teacher, promotes personal fulfilment and creative thinking. The well-being of the teacher is particularly important, as the teacher is able to influence the mood and emotional well-being of the pupils. The study provides insight into the theoretical background of language teacher well-being through recent research findings, presenting the holistic relationships between the professional and personal lives of the teacher, bearing in mind the critical role of the context of foreign language teaching and the individual stressors that educators face at different stages of their careers.

Keywords: well-being, language teacher, positive psychology

Sztanáné Babits Edit

Eötvös József Főiskola, Baja, professor emerita

Új intézmény, friss szemlélet Módszertan az állami tanítóképzés első évtizedeiben a bajai képezdőben

Baján az állami tanítóképzés 1870-ben kezdődött. Jelen tanulmány az intézmény első évtizedeiben folyó oktatást vizsgálja módszertani szempontból. Középpontban kiemelkedő pedagógus egyéniségek munkássága, szellemi hagyatéka áll. Az elemzés kiinduló pontja az Eötvös József nevéhez fűződő oktatási törvény, a tanítóképzők születésének körülményei, és a képzések tartalmai az intézmény történetének kezdeti évtizedeiben. Dr. Bartsch Samu, Scherer Sándor, Bellosics Bálint és id. Éber Sándor oktató tevékenységén keresztül vizsgáljuk a korabeli nevelési-oktatási gyakorlatot. Összegzésként megállapítható, hogy intézményünket méltán tekintették a hallgatókat a legalaposabban felkészítő képzők egyikének.

Kulcsszavak: tanítóképzés, hivatás, módszertan, szakmai felkészítés.

Sztanáné Babits, Edit

Eötvös József College, Baja, professor emerita

New institution, fresh approach Methodology in the first decades of state teacher training in Baja

State teacher training in Baja began in 1870. The present study examines education in the first decades of the institution from a methodological point of view. The focus is on the work and intellectual legacy of outstanding pedagogical individuals. The starting point for the analysis is the Education Act, associated with the name of József Eötvös, the circumstances of the birth of the teacher training institutions, and the content of courses in the early decades of the institution's history. The educational practices of the time are examined through the teaching activities of Dr. Samu Bartsch, Sándor Scherer, Bálint Bellosics and Sr. Sándor Éber. In summary it can be stated, that our institution was rightly regarded as one of the most thoroughly prepared training institutions.

Keywords: teacher training, profession, methodology, professional preparation.

Tomić, Draženko

University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zagreb, Croatia

Bioethical contributions of the journal CCMS on the topic of children and youth abuse

In this research study, the author points out to about 30 articles and reports published in the journal of the medical professional association called *Journal Of The Croatian Catholic Medical Society* (1991-2021) dealing with the issue of abuse of children and about of young people as well as their psychological difficulties. It is noted that abuse and neglect of children can happen in any family and institution, that it depends on socioeconomic, psychological, customary, religious and other factors. Abuse is also present as peer violence (bullying). The author emphasises the importance of developing awareness of the necessity of carrying out preventive actions, education of children and young people, parents and families, as well as the permanent education of experts, especially medical workers. The paper also writes about the psychological difficulties of children and young people, primarily about their depression and suicidality, accompanied by somatic, psychological, emotional and social symptoms. In particular, the paper points out the problem of lack of harmony (synchronicity) between spouses and the negative consequences of parental emotional crises, which often result in the neglect of children and possibly their psychological difficulties.

Keywords: bioetica, abuse by children, psychological difficulties by children

Tomić, Draženko

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Bioetički prilozii Glasnika HKLD-a na temu zlostavljanja djece i mladih

U ovom istraživanju ukazano na 30-tak članaka i izvještaja objavljenih u časopisu liječničkog strukovnog udruženja *Glasnik Hrvatskog katoličkog liječničkog društva* (1991.-2021.) o problematici zlostavljanja djece i mladih kao i njihovim psihičkim poteškoćama. Upozoreno je na činjenicu da se zlostavljanje i zanemarivanje djece može dogoditi u svakoj obitelji i instituciji, da ovisi o socioekonomskim, psihološkim, običajnim, religijskim i drugim čimbenicima. Zlostavljanje je i prisutno i kao vršnjačko nasilje (*bullying*). Inzistira se na razvijanju svijesti o nužnosti provođenja preventivnih radnji, edukaciji djece i mladih, roditelja i obitelji, zatim na permanentnoj edukaciji stručnjaka, posebno medicinskih djelatnika. Pisano je i o psihološkim poteškoćama djece i mladih, ponajprije o njihovoj depresiji i suicidalnosti, popraćeni su somatski, psihički, emocionalni i socijalni simptomi. Posebno je ukazano na problem neusklađenosti odnosa supružnika i negativne posljedice roditeljskih emotivnih kriza koje nerijetko imaju za posljedicu zanemarivanje djece a moguće i njegove psihičke poteškoće.

Ključne riječi: bioetika; nasilje nad djecom; psihički problemi kod djece; Glasnik HKLD-a

Turk-Presečki, Valerija

Faculty of Educational Sciences, Osijek, Croatia

Are we diversifying our textbooks? Representation of gender history in Croatian history textbooks for grammar schools

The changes in the Croatian education system caused by the introduction of new curricula reflected the need for textbooks to be conceptually and didactically adapted to contemporary educational trends. In the European methodical practice of history teaching, the demand that the teaching contents should be diversified reflecting the different experiences of people in the past is increasingly highlighted. The concept of historical diversity allows students to better understand different perspectives of past events so that they can explore the past optimally through learning about diverse experiences. A similar trend can be observed in the new history curriculum for elementary schools and grammar schools, which states that students are introduced to changing and different views, among other things, on male and female roles in society. In her work, the author explores the representation of women's history in the new generation of Croatian history textbooks for grammar schools. The work includes the interpretation of data obtained through quantitative and qualitative analysis of the content of gender history and demonstrates to what extent they enable students to shape personal narratives based on evidence from a diverse past.

Keywords: history textbooks, historical diversity, women's history

Turk-Presečki, Valerija

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Osijek, Hrvatska

Diversificiramo li naše udžbenike? Zastupljenost rodne povijesti u hrvatskim udžbenicima povijesti za gimnazije

Promjene u hrvatskom obrazovnom sustavu nastale uvođenjem novih kurikuluma odrazile su se na potrebu da se udžbenici konceptualno i didaktički prilagode suvremenim obrazovnim trendovima. U europskoj metodičkoj praksi poučavanja povijesti sve se više ističe zahtjev kako se nastavni sadržaji trebaju diversificirati odražavajući različita iskustva ljudi u prošlosti. Koncept povijesne raznolikosti omogućuje učenicima da bolje razumiju višestruke perspektive prošlih zbivanja kako bi kroz učenje o raznolikom iskustvu mogli u optimalnoj mjeri istraživati prošlost. Sličan trend može se uočiti u novom kurikulumu povijesti za osnovne škole i gimnazije u kojem se navodi kako se učenici upoznaju s promjenjivim i različitim pogledima, između ostalog, i na muške i ženske uloge u društvu. U svom izlaganju autorica prati zastupljenost ženske povijesti u novoj generaciji hrvatskih udžbenika povijesti za gimnazije. Rad obuhvaća interpretaciju podataka dobivenih kvantitativnom i kvalitativnom analizom sadržaja rodne povijesti te demonstrira u kojoj mjeri oni omogućuju učenicima oblikovanje osobnih narativa koji se temelje na dokazima raznolike prošlosti.

Ključne riječi: udžbenici povijesti, povijesna raznolikost, ženska povijest

Velner András

MATE, Neveléstudományi Intézet, Szakdidaktikai Tanszék, Kaposvár, Magyarország

Technikai nevelés az új alaptantervünk szellemében

Az előadás bemutatja a Nemzeti Alaptanterv Technika és tervezés tantárgyának vállalásait a technikai nevelés és műszaki kultúráközvetítés vonatkozásában. Leírja és elmezi a változásokat, melyet a tantervi alkotóteam célul tűzött ki a tantárgyi reform részeként. A tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. Az előadás a javasolt tevékenységeket az egyes tantárgyi modulokban és figyelembe veszi az egyes szaktanári fórumok, és felmérések visszajelzéseit a tanítási körülményekről. Az új NAT rögzíti és meghatározza a technika tanításának rendjét, módszertani szabadságában nemcsak bővül a 2012-es NAT-hoz képest, hanem felső tagozatos választható moduljaiban mind a közoktatási intézmény pedagógiai programjához, mind az iskolai lehetőségekhez eredményesebben adaptálható.

Kulcsszavak: Tanterv, Technika, Kompetenciák, Javasolt tevékenységek, Modulok

Velner, András

MATE, Institute of Educational Sciences, Department of Vocational Education, Kaposvár, Hungary

Technical education in the spirit of our new core curriculum

The presentation presents the commitments of the National Core Curriculum's Technology and Design subject in relation to technical education and technical cultural transmission. It describes and explains the changes that the curriculum design team set as part of the subject reform. The subject focuses on problem-solving thinking and the acquisition of knowledge through one's own experience, the means of which is the creative design and creative work carried out in the lessons, using traditional handicrafts and the most modern digital technologies. The presentation takes into account the proposed activities in the individual subject modules and the feedback of the individual teacher forums and surveys on the teaching conditions. The new NCC fixes and defines the order of teaching technology, its methodological freedom is not only expanded compared to the 2012 NCC, but its optional modules for upper grades can be more effectively adapted to both the pedagogical program of the public education institution and school opportunities.

Keywords: Curriculum, Technology, Competences, Recommended activities, Modules

Vrbanec, Tedo; Kovačević, Sara; Tomić, Draženko

Sveučilišta u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Informatization as an ethical challenge

In the introductory part of this paper, the authors provide a short historical survey of inventions from the simplest computers to contemporary social networks. They state that computerization has become one of the constitutive elements of modern societies and point to enormous advantages in business, communication, education, social transition and interaction. They also notice some less desirable by-products of the informatization process that concern a the personal level of an individual: alienation, exposure, manipulation, possible endangerment of the moral and emotional dimension. Additional ethical challenges of computerization concern children, which the authors have dealt with elsewhere (Kovačević, Vrbanec, Tomić, 2022). With this paper, the authors want to contribute to the debate on the ethical aspect of informatization. They support the education of the social community about the ethical challenges of informatization, as well as the education of information experts about ethics and about possible threats to the rights of individuals. They call for the development of an integrated information policy at the national and international level.

Keywords: informatization, ethics, education, school

Vrbanec, Tedo; Kovačević, Sara; Tomić, Draženko

Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska

Informatizacija kao etički izazov

U uvodnom dijelu ovog rada autori daju povijesni presjek pronalazaka od najjednostavnijih računaljki do suvremenih društvenih mreža. Konstatiraju kako je informatizacija postala jedan od konstitutivnih elemenata modernih društva i ukazuju na ogromne prednosti u poslovanju, komunikaciji, obrazovanju, društvenoj tranziciji i interakciji. Uočavaju i neke manje poželjne nusprodukte procesa informatizacije koje se tiču čovjekove osobne razine: otuđenje, izloženost, manipulacija, moguća ugroženost moralne i emocionalne dimenzije. Dodatni etički izazovi informatizacije tiču se djece, o čem su autori pisali na drugom mjestu (Kovačević, Vrbanec, Tomić, 2022.). Autori ovim radom žele dati doprinos raspravi o etičkom aspektu informatizacije, podržavaju educiranje društvene zajednice o etičkim izazovima informatizacije kao i educiranje informacijskih stručnjaka o etici i o mogućnim ugrozama prava pojedinaca, nutkaju na razvijanje integrirane informacijske politike na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Ključne riječi: informatizacija, etika, obrazovanje, škola

Zalay Szabolcs

Pécsi Leőwey Klára Gimnázium – Eötvös József Főiskola, Pedagógusképző Intézet, Baja, Magyarország

Toldi-kód – A tehetséggondozás „szokatlan útja”

A huszonkét éve működő, országos szintű Arany János Tehetséggondozó Program számos eredményt mutatott fel az elmúlt évtizedekben. Az előadás egy új kutatás-fejlesztési eljárás alapjait mutatja be a programon belül. Arany János alapművének felhasználásával olyan 12 lépcsős tehetséggondozási útvonalat terveztünk meg, amelynek lépései az irodalmi mű egy-egy énekének főbb mozzanataira épülnek, azokat megfelelően a tehetséggondozási szakterület kidolgozott módszertani állomásainak, a tehetségazonosítástól a fejlesztési lépések konkretizálásán át a célkitűzések, a döntések és a támogatási eszközök beazonosításáig.

Kulcsszavak: tehetséggondozás, személyiségfejlesztés, homo studens pedagógiai filozófia, metamorfózis

Zalay, Szabolcs

Pécs Leőwey Klára High School – József Eötvös College, Teacher Training Institute, Baja, Hungary

Toldi-code - The "unusual way" of talent management

The nationwide János Arany Talent Care Program, which has been operating for twenty-two years, has shown many results in the past decades. The presentation presents the basics of a new research and development procedure within the program. Using the basic work of János Arany, we designed a 12-step talent management route, the steps of which are based on the main moments of each song of the literary work, corresponding to the developed methodological stations of the talent management field, from talent identification to the concretization of development steps, objectives, decisions and support tools until identification.

Keywords: talent management, personality development, homo studens pedagogical philosophy, metamorphosis

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

♦ *Tudomány: út a világ megismeréséhez* ♦

KÉPZÉSEK AZ EÖTVÖS JÓZSEF FŐISKOLÁN

A 150 éves múltú Eötvös József Főiskola négy alapszakon képi hallgatóit Baján. A Pedagógusképző Intézetben a hagyományokra alapozva korszerű módszerekkel oktatjuk a jövő tanítóit, óvodapedagógusait, csecsemő- és kisgyermeknevelőit; nemzetiségi német, horvát és cigány/roma képzéseink országosan is kiemelkedők. Az EJF gazdálkodási és menedzsment alapszakra és felsőoktatási szakképzésre is várja a felvételizőket, a fiatalos és közvetlen környezetben zajló bajai közgazdászképzés kiváló lehetőséget kínál a gazdasági pálya iránt érdeklődőknek.

ALAPKÉPZÉSI SZAKOK (BA)

Pedagógusképzés

- tanító szak
- tanító szak nemzetiségi (horvát, német, cigány/roma) szakirány
- óvodapedagógus szak
- óvodapedagógus szak nemzetiségi (horvát, német, cigány/roma) szakirány
- csecsemő- és kisgyermeknevelő szak

Gazdasági képzés

- gazdálkodási és menedzsment szak

FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉS (FOSZK)

- gazdálkodási és menedzsment

Eötvös József Főiskola

H-6500 Baja, Szegedi út 2.

Tel.: +36-79/524-624

E-mail: info@ejf.hu

Honlap: www.ejf.hu

Eötvös József Főiskolai Kiadó

6500 Baja, Szegedi út 2.

Felelős kiadó: az Eötvös József Főiskola
Tudományos Bizottságának elnöke

Nyomdai kivitelezés:

Apollo Média Kft.

+36 70/340-48-25

apollo média
Digitális Gyorsnyomda

Baja

2022